

ΑΘΗΝΑ (ΚΕΝΤΡΙΚΟ): Φιλελήνων 7, Σύνταγμα, Τ. +30 210 3232800 | ΑΘΗΝΑ (MEETING HALL): Ξενοφώντος 10-12, Σύνταγμα
ΓΛΥΦΑΔΑ: Λαζαράκη Α. 20, Τ. +30 216 8004346 | ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ VERSUS CLUB: Καραγέωργη Σερβίας 4 (Στοά Καλλιγά), Σύνταγμα
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ: Καλαποθάκη 7-9, Τ. +30 2310 230001

ΚΥΠΡΟΣ: VTC Λεωφ. Αρχιεπισκόπου Μακαρίου Γ' 82E 1077, Τ. +357 22449977 F. +357 22449978 cyprus@versus-travel.gr

🌐 www.versustravel.eu 📩 info@versus-travel.gr 📱 www.facebook.com/versustravel 🎙 youtube.com/versustravelofficial 📱 versustravelofficial

Μόνο στο Versus Travel το πολυτελές ξενοδοχείο Barcelo 5* στην Πόλη του Μεξικού.
Ζητήστε το ξενοδοχείο που σας προσφέρουν και μη συμβιβάζεστε με τίποτα λιγότερο.

Μόνο το Versus Travel έχει εξασφαλίσει δύο σπάνιες διανυκτερεύσεις στη Μορέλια σε κεντρικό ξενοδοχείο, έτσι ώστε να είστε στους αυθεντικούς εορτασμούς για την Ημέρα των Νεκρών, στο επίκεντρο των εκδηλώσεων, στη Μορέλια, στο Πατσκουάρο και στο νησάκι Πακάντα.

Μεξικό 5*

Ριβιέρα Μάγια, Χερσόνησος Γιουκατάν
Πόλη του Μεξικού, Μορέλια

Día de los Muertos

Με 3 διανυκτερεύσεις στην περιοχή του Τουλούμ
με τον σπάνιο αρχαιολογικό χώρο των Μάγια στην Καραϊβική

ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ 2024: 25.10

13 ημέρες

versustravel
worldwide experience

Ανοίγουμε δρόμους

ΔΩΡΕΑΝ
ΑΠΟΚΛΕΙΣΤΙΚΗ
ΑΣΦΑΛΕΙΑ
VERSUS TRAVEL
ΜΕ ΚΑΛΥΨΕΙΣ
ΓΙΑ ΤΟΝ ΚΟΡΩΝΟΪΟ

Νοιώστε απόλυτα
προστατευμένοι,
όπως σας έχουμε
συνηθίσει.

ΔΙΠΛΗ ΚΑΛΥΨΗ ΑΠΟ ΔΥΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

Πριν το ταξίδι

Κάλυψη για ασθένεια και κορωνοϊό έως 75 ετών

Κάλυψη για ατύχημα χωρίς όριο ηλικίας

Ταξιδιωτική Ασφάλεια Versus Travel κάλυψης της προκαταβολής ή της εξόφλησης πριν από το ταξίδι σε περίπτωση ατυχήματος ή ασθένειας μέχρι του ποσού **2.000€**
(μόνο στο Versus travel θα βρείτε τέτοιου ύψους καλύψεις)

Κατά τη διάρκεια του ταξιδιού

Κάλυψη για ασθένεια και κορωνοϊό έως 75 ετών

Κάλυψη για ατύχημα χωρίς όριο ηλικίας

Χωρίς ποσά απαλλαγών που πληρώνει ο ταξιδιώτης

1. Κάλυψη για ατύχημα ή ασθένεια
2. Ιατροφαρμακευτικές καλύψεις
3. Επαναπατρισμός του ίδιου ή της οικογένειας του ταξιδιώτη
4. Κάλυψη εξόδων καραντίνας εως 1.500€ για Covid-19
5. Έξοδα μετάβασης συνοδού από την Ελλάδα, έξοδα μετάφρασης, έξοδα νομικής υποστήριξης
6. Καλύψεις για απώλεια ή καθυστέρηση αποσκευών
7. Έξοδα του ταξιδιώτη λόγω πρόωρης διακοπής της εκδρομής του
8. Έξοδα διαμονής και επικοινωνίας, εξαιτίας απώλειας ταξιδιωτικών εγγράφων
9. Έξοδα για καθυστέρηση πτήσης πάνω από 4 ώρες

ΔΩΡΕΑΝ

Αποκλειστική ταξιδιωτική ασφάλεια του Versus Travel με καλύψεις για τον κορωνοϊό

Νοιώστε απόλυτα προστατευμένοι, όπως σας έχουμε συνηθίσει

ΔΙΠΛΗ ΚΑΛΥΨΗ ΑΠΟ ΔΥΟ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΑ ΣΥΜΒΟΛΑΙΑ

1. Εδώ και 26 χρόνια οι ταξιδιώτες επιλέγουν το Versus Travel για την ποιότητα των υπηρεσιών του, αλλά κυρίως για την ασφάλεια και τη σιγουριά του ταξιδιού.
2. Τον Μάρτιο του 2020 (και όλη την περίοδο της πανδημίας) το Versus Travel απέδειξε ότι και σε ακραίες συνθήκες, όπως αυτές του κορωνοϊού, μπορεί να εγγυηθεί τις προκαταβολές των ταξιδιωτών, την κατά το δυνατό περισσότερο ομαλή συνέχιση του ταξιδιού αλλά και τη χωρίς προβλήματα αεροπορική τους επιστροφή στην Ελλάδα.
3. Τα προηγούμενα χρόνια, υπήρχαν εκατοντάδες περιπτώσεις, κατά τις οποίες το Versus Travel απέδειξε ότι ο ταξιδιώτης που ταξιδεύει μαζί μας, αισθάνεται εμπιστοσύνη, πως ό,τι και να συμβεί θα αντιμετωπιστεί άμεσα και μάλιστα προς όφελος του.

Όλα τα παραπάνω κάνονταν τους ταξιδιώτες να λένε: «Ταξιδεύω με το Versus για να έχω το κεφάλι μου ήσυχο»

Δωρεάν καλύψεις του Versus Travel

1. Ταξιδιωτική Ασφάλεια Versus Travel κάλυψης της προκαταβολής

- A. Στο Versus Travel προσφέρουμε δωρεάν εδώ και χρόνια στους ταξιδιώτες μας, ασφάλεια κάλυψης της προκαταβολής, σε περιπτώσεις ακύρωσης του ταξιδιού, λόγω αισχήματος ή ασθένειας.
- B. Αν προσβληθείτε εσείς προσωπικά από τον Covid-19, πριν την αναχώρηση του ταξιδιού, αποζημώνεστε μέχρι του ποσού των 700€. Η παροχή αυτή ισχύει μόνο όταν μας ενημερώσετε εγγράφως με αντίστοιχο αποδεικτικό, θετικό τεστ PCR.

G. **Νέα επιπλέον κάλυψη. Προστασία από δυο συμβόλαια:** Με το δεύτερο ασφαλιστικό συμβόλαιο που προστέθηκε, για την κάλυψη από τον κορωνοϊό, έχετε επιπλέον ποσό κάλυψης της προκαταβολής και εκτός Covid-19 περιπτώσεων. Έχετε δηλαδή την προστασία δυο συμβολαίων.

2. Ασφάλεια Versus Travel κατά τη διάρκεια του ταξιδιού

Το Versus Travel παρέχει, εδώ και χρόνια, στους ταξιδιώτες του επιπλέον ασφάλεια που καλύπτει απύχημα, ασθένεια, απώλεια αποσκευών και πολλές άλλες καλύψεις. Δεν καλύπτει όμως την περίπτωση προσβολής από κορωνοϊό για την οποία υπάρχει ειδική ασφάλιση (διαβάστε παρακάτω).

Η ασφάλεια καλύπτει ταξιδιώτες από την Ελλάδα, περιπτώσεις ασθένειας για άτομα έως 75 ετών και περιπτώσεις αισχήματος για όλες τις ηλικίες. Για ταξιδιώτες από την Κύπρο καλύπτει περιπτώσεις ασθένειας και αισχήματος για άτομα έως 70 ετών. Για ταξιδιώτες από την Κύπρο, εάν είστε πάνω από 70 ετών, υπάρχει χρέωση. Καλέστε τα γραφεία μας στη Λευκωσία για περισσότερες πληροφορίες.

Έξτρα Δωρεάν Ασφάλεια Covid-19 και καραντίνας κατά τη διάρκεια του ταξιδιού, αλλά και επιπλέον συμπληρωματικής κάλυψης ασθένειας, αισχήματος, απώλειας αποσκευών και εκτός Covid-19 περιπτώσεων. Έχετε δηλαδή την προστασία 2 συμβολαίων.

1. Τι είναι η Έξτρα Ασφάλεια Covid-19 του Versus Travel

Λόγω των ειδικών συνθηκών και επειδή θέλουμε να εξασφαλίσουμε για εσάς με κάθε υπευθυνότητα ένα ξέγνοιαστο και χαρούμενο ταξίδι χωρίς άγχος, σας παρέχουμε δωρεάν μία ξεχωριστή, ειδική Ασφάλεια που καλύπτει και τον Covid-19, επιπλέον της προαναφερθείσας σχετικής κάλυψης του Versus, στην προηγούμενη παράγραφο.

2. Τι επιπλέον καλύπτει η έξτρα Ασφάλεια COVID-19

Η έξτρα Ασφάλεια COVID-19 καλύπτει διακοπή του ταξιδιού εφόσον ο ταξιδιώτης νοσηλευτεί λόγω Covid-19 στο εξωτερικό ή τεθεί σε καραντίνα με εντολή κυβέρνησης ή άλλης αρχής κατά τη διάρκεια του ταξιδιού λόγω έκθεσης του ιδίου ή άλλου συνταξιδιώτη του στη μεταδοτική ασθένεια. Στην περίπτωση αυτή ΚΑΛΥΠΤΟΝΤΑΙ ΕΠΙΣΗΣ ΟΙ ΙΑΤΡΟΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ Ή Η ΝΟΣΗΑΕΙΑ ΑΝ ΑΠΑΙΤΗΘΟΥΝ. Καλύπτεται επίσης τα έξοδα της καραντίνας στο εξωτερικό μέχρι του ποσού 1500€. Επίσης όταν ο ασφαλισμένος ταξιδιώτης μπορέσει να επιστρέψει στην Ελλάδα καλύπτουμε τα έξοδα του ταξιδιού επιστροφής του, αλλά και της οικογένειας του εφόσον ο ίδιος επιστρέψει στην Ελλάδα.

3. Άλλες καλύψεις και των δυο ασφαλιστικών συμβολαίων. Διπλή κάλυψη από δυο ασφαλιστικά συμβόλαια

Υπάρχουν και επιπλέον καλύψεις όπως και επιπλέον σημαντικές ταξιδιωτικές καλύψεις, επαναπατρισμός και της οικογένειας του ταξιδιώτη, έξοδα μετάβασης συνοδού από την Ελλάδα στο σημείο του συμβάντος, έξοδα διερμηνείας, έξοδα μετάφρασης ιατρικού φακέλου, απώλεια αποσκευών καθυστερήσεις πτήσεων νομική υποστήριξη και άλλες καλύψεις.

*Όλες οι παραπάνω καλύψεις δίνονται δωρεάν μόνο για τα οργανωμένα ταξίδια εκτός Ελλάδας. Για τα ατομικά ταξίδια δίνονται με επιβάρυνση.

Η Ημέρα των Νεκρών

Ταξιδεύουμε στο Μεξικό για να βιώσουμε μία σχεδόν μυστικιστική εμπειρία! Θέλουμε να ανακατευτούμε με τους ντόπιους και να ζήσουμε την πνευματικότητα αυτού του λαού, με τον πιο αυθεντικό τρόπο! Πώς θα το καταφέρουμε αυτό;

Φυσικά με το να βρισκόμαστε εδώ στην **Ημέρα των Νεκρών** (*Día de los muertos*) τη στιγμή και στο μέρος που πρέπει: στην αποικιακή **Μορέλια** για να δούμε τις προετοιμασίες της γιορτής, στο **Πατσκουάρο** με την ατμοσφαιρική διακόσμηση με τα στολίδια της ζωής και του θανάτου, και στο **νησάκι Πακάντα** όπου μπορούμε να παρακολουθήσουμε τη γιορτή στην πιο αυθεντική της έκφραση!

ΜΕΞΙΚΟ

μια χώρα-ήπειρος

Το **Μεξικό** δεν είναι μία, αλλά πολλές χώρες μαζί. Χώρα των αντιθέσεων από την ίδια της τη φύση: ηφαίστεια με χιονισμένες κορυφές, παραλίες με πελώρια κύματα, υψίπεδα κοντά στον ουρανό και στον ήλιο, ζούγκλες, άγονες πεδιάδες, ποτάμια, λίμνες, έρημοι, γκρεμοί, φαράγγια και βαθιές κοιλάδες. Μια παρθένα φύση με την οποία ο άνθρωπος βρίσκεται σε αρμονία.

Είναι γη των ονείρων, χώρα υπέρτατου φωτός, τόπος μυστηρίου και θρύλου, όπου η σφραγίδα της αρχαίας ιστορίας του ανθρώπου είναι πολύ αισθητή. Αρχαίοι πολιτισμοί (Ολμέκοι, Ζαποτέκοι, Μάγιας, Τολτέκοι, Αζτέκοι κ.λπ.), που εξαρθρώθηκαν από τους Κονκισταδόρες, πυραμίδες, αποικιακά κτίρια, ζούγκλες, εκπληκτικές παραλίες, Ινδιάνοι, Μεστίζοι, ντόπια χειροτεχνήματα, νόστιμη και πικάντικη κουζίνα, τεκίλα, συναρπαστικοί ρυθμοί και μουσική.

Viva México!

Η ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΤΗΤΑ ΤΟΥ VERSUS

ΜΕ ΤΟ VERSUS TRAVEL ΠΑΙΡΝΕΤΕ ΠΑΝΤΑ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ!

Ένα από τα πιο ιδιαίτερα ταξίδια του Versus, ένα ταξίδι με χαρακτήρα που θα μας χαρίσει πολλές εικόνες και συγκινήσεις! Θέλουμε να κατανοήσουμε βαθιά την πνευματικότητα αυτού του τόσο ιδιαίτερου λαού, γι' αυτό ταξιδεύουμε στο Μεξικό **τις ημέρες που κορυφώνονται οι γιορτές για την Ημέρα των Νεκρών.**

Για να βιώσουμε την Ημέρα των Νεκρών στην αυθεντική της έκφραση, και όχι επιδερμικά, **μένουμε στην πόλη Μορέλια** για να παρακολουθήσουμε τις προετοιμασίες, και επισκεπτόμαστε την κωμόπολη του **Πατσκουάρο** και φυσικά το **νησάκι Πακάντα** για να βρεθούμε στο κέντρο των εορτασμών.

Εμπειρία και τεχνογνωσία δύο δεκαετιών

Ένα ταξίδι στο Μεξικό είναι ιδιαίτερα απαιτητικό. Απαιτεί άριστη γνώση του προορισμού, αλλά και εξειδικευμένες επισκέψεις. Για περισσότερες από δύο δεκαετίες ιχνηλατούμε την Κεντρική Αμερική δημιουργώντας χιλιάδες ευχαριστημένους ταξιδιώτες. Τι είναι αυτό όπως που έχει κάνει τους ταξιδιώτες να λένε: «Μεξικό μόνο με το Versus»;

Εξειδικευμένοι αρχηγοί

Μετά από εκαποντάδες αναχωρήσεις στον προορισμό, έχουμε σχηματίσει μια ομάδα απόλυτα εξειδικευμένων αρχηγών σε αυτό το ιδιαίτερο ταξίδι. Αρχηγοί που θα μας μυήσουν στα μυστικά του προορισμού και γνωρίζουν άριστα τις ιδιαιτερότητες του.

Επιπλέον εμπειρίες Versus

σε σημαντικά σημεία που συνήθως παραλείπονται

Επειδή οι εκπλήξεις δεν σταματούν ποτέ σε ένα ταξίδι του Versus, έχουμε σχεδιάσει ένα ταξίδι-ξεχωριστή εμπειρία που θα θυμάστε για χρόνια. Με τη 17ήμερη διάρκειά μας οι επισκέψεις είναι απλόχερες τόσο στην πόλη του Μεξικό (εκδρομή στο Χοτσιμίλκο και στο σπίτι της Φρίντα Κάλο), όσο και στην Πουέμπλα (επιλέγουμε διανυκτέρευση στην εξαιρετική αυτή αποικιακή πόλη).

Οι διαδρομές

Το Versus Travel, πιστό στα γεμάτα και ποιοτικά προγράμματα, αποφεύγει τις διανυκτερεύσεις σε αμφιβόλου ποιότητας ξενοδοχεία σε άγνωστες κωμοπόλεις για μείωση κόστους. Επιλέγουμε διαμονές σε πόλεις που μας επιτρέπουν να σχεδιάσουμε τις επισκέψεις μας με άνεση χρόνου, ώστε να αξιοποιούμε τις ημέρες μας χωρίς άσκοπα χιλιόμετρα.

Οι πτήσεις μας

Τα ταξίδια του Versus Travel δεν είναι εικονική πραγματικότητα. Προαγοράζουμε τις πτήσεις των ταξιδιών μας και τις ανακοινώνουμε όπως θα δείτε και εδώ, αντίθετα με τη συνήθη πρακτική της αγοράς. Δεν αφήνουμε τίποτα στην τύχη του, αποφεύγοντας έτσι απογοητεύσεις της τελευταίας στιγμής.

Με το Versus Travel παίρνετε πάντα περισσότερα!

- Μόνο το **Versus Travel** έχει εξασφαλίσει δύο σπάνιες διανυκτερεύσεις στη Μορέλια σε κεντρικό ξενοδοχείο έτσι ώστε να είστε στους αυθεντικούς εορτασμούς για την **Ημέρα των Νεκρών**, στο επίκεντρο των εκδηλώσεων, στη **Μορέλια**, στο **Πατσκούάρο** και στο **νησάκι Πακάντα**.
- **Εξαιρετικές πτήσεις με την Air France και την KLM!** Προσοχή: **αυθημερόν άφιξη στο Κανκούν**, κερδίζοντας έτσι μία επιπλέον διανυκτέρευση στο ταξίδι μας! Φτάνουμε έτσι σωστή ώρα στο Τουλούμ, και όχι ξημερώματα ώστε να περιμένουμε μέχρι το μεσημέρι για να πάρουμε τα δωμάτιά μας...
- **Αναχώρηση αργά το βράδυ** την τελευταία ημέρα από το Μέξικο Σίτι, ώστε να έχουμε όλη την ημέρα κερδισμένη.
- Έτσι οι ταξιδιώτες του Versus απολαμβάνουν πτήσεις που φτάνουν στο Κανκούν και επιστρέφουν από το Μέξικο Σίτι για **να αποφύγουν το κουραστικό πήγαινε-έλα** στην πρωτεύουσα του Μεξικού.
- Μόνο στο Versus διαμονή στην Πόλη του Μεξικού στο πολυτελές **Barcelo Reforma 5*** ένα από τα καλύτερα ξενοδοχεία της πόλης. Δεν επιλέγουμε υποδεέστερο ξενοδοχείο 4*, που θα κάνει τη διαμονή σας δυσάρεστη. Ζητήστε το ξενοδοχείο που σας προσφέρουν στην Πόλη του Μεξικού και μη συμβιβάζεστε με τίποτα λιγότερο!
- Μόνο στο Versus **σπάνια διαμονή με τρεις (3) διανυκτερεύσεις** στην περιοχή του **Τουλούμ**.
- **Ημιδιατροφή** καθημερινά. **All Inclusive** στην περιοχή του Τουλούμ.
- **Επίσκεψη στον συγκλονιστικό χώρο των Μάγιας στο Τουλούμ**, τον μοναδικό που ατενίζει την Καραϊβική και επιπλέον επίσκεψη στη Ριβιέρα Μάγιας.
- **Τρεις (3) διανυκτερεύσεις στην Πόλη του Μεξικού** και όχι λιγότερες έτσι ώστε να εξερευνήσουμε τους θησαυρούς του και να έχουμε χρόνο να τους απολαύσουμε και να μην είμαστε σε ένα αδιάκοπο τρεχαλητό. Παρόλο το ακριβό κόστος διαμονής στο 5* ξενοδοχείο μας, δεν περικόπτουμε διανυκτερεύσεις από την Πόλη του Μεξικό.
- Άλλο ένα δείγμα της πληρότητας με την οποία το Versus Travel φτιάχνει τα προγράμματά του: Θα μπορούσαμε να αρκεστούμε σε μια ξενάγηση στο Μέξικο Σίτι και σε άλλη στις Πυραμίδες και την Παναγία της Γουαδελούπης. Το Versus Travel, πάντα κοντά στον ταξιδιώτη που τα θέλει όλα, έχει εμπλουτίσει το πρόγραμμά του με **επιπλέον εκδρομές μεγάλου κόστους** (όπως στα κανάλια του Χοτσιμίλκο και στο σπίτι της Φρίντα Κάλο). Έτσι έχουμε μια εκτεταμένη άποψη του Μέξικο Σίτι, αλλά και μιας πολύ μεγάλης περιοχής γύρω από αυτό.
- Εμπειρία πρόκληση! **Μπάνιο σε εσωτερική λίμνη με καταπράσινα νερά**, σε γνωστή σενότα της χερσονήσου Γιουκατάν.
- Το ταξίδι συνοδεύει **έμπειρος Έλληνας αρχηγός**, που γνωρίζει πολύ καλά την ιστορία και τον πολιτισμό του Μεξικού. Μαζί του θα δείτε το πραγματικό Μεξικό, την κουλτούρα των ανθρώπων του και την καθημερινότητά τους. Θα σας μιλήσει για τους Μάγιας, τους Ατζέκους, τους Ολμέκους και θα σας διηγηθεί μύθους και δοξασίες.
- Προσφέρεται δωρεάν ταξιδιωτικός οδηγός-βιβλίο στα Ελληνικά Versus Travel.

Το ταξίδι αυτό συνιστά μία ολοκληρωμένη γνωριμία με τους ιστορικούς θησαυρούς του Μεξικού και όχι μόνο.

- Σε αντίθεση με άλλα προγράμματα, το πρόγραμμα αυτό του Versus Travel δεν παραλείπει σημαντικά στοιχεία του αποικιακού Μεξικού, ούτε τις φυσικές ομορφιές της χώρας. Περιλαμβάνει επίσης το πανέμορφο **Τάξκο**, την **Κουερναβάκα** και την **Πουέμπλα** - επισκέψεις που δεν θα βρείτε σε άλλα προγράμματα.

Το σημαντικότερο, οι αναχωρήσεις του Versus πραγματοποιούνται!

ΜΕΞΙΚΟ

Το ταξίδι μας αυτό απευθύνεται σε ανθρώπους, που γοητεύονται από το αυθεντικό και ζεστό πρόσωπο των χωρών της Κεντρικής Αμερικής. Είναι ένα πλήρες ταξίδι για όσους δεν θέλουν να χάσουν την παραμικρή γωνιά από το ιστορικό Μεξικό.

To Versus Travel δεν συμβιβάζεται με "κουτσουρεμένα" προγράμματα!!!

Εμπειρίες Versus Travel

Τουλούμ – Μπάνιο σε Σενότα, ξενάγηση στον αρχαιολογικό χώρο των Μάγια

Νότια του Κανκούν βρίσκεται η μεγάλη πόλη και ένα από τα πιο ξακουστά μνημεία του πολιτισμού των Μάγιας, το **Τουλούμ** (Tulum), κτισμένο στις ακτές της Καραϊβικής, όπου και θα κατευθυνθούμε αναχωρώντας από το Κανκούν. Πρόκειται για έναν τόπο που συνδυάζει κατάλευκες σαν αλάβαστρο αμμουδιές με φοίνικες και κρυστάλλινα νερά, με τον αρχαίο πολιτισμό των Μάγια. Ο ναός τους βρίσκεται σε ένα λόφο ύψους 12 μέτρων. Μετά την ξενάγησή μας, θα μας περιμένει ακόμη μία αξέχαστη εμπειρία: **μπάνιο σε μια σενότα**, μία εσωτερική λίμνη με καταπράσινα νερά! Το ταξίδι, βλέπετε, είναι Versus και οι εμπειρίες είναι μοναδικές και διαδέχονται η μία την άλλη.

Ένας συνδυασμός της Πόλης του Μεξικού με τη Ριβιέρα των Μάγιας με ένα πλούσιο, όπως συνηθίζουμε, πρόγραμμα ξεναγήσεων στους σημαντικότατους τόπους προκολομβιανών πολιτισμών που αναπτύχθηκαν στην Κεντρική Αμερική. Τα νέα στοιχεία που εντάξαμε είναι η εκδρομή στο Χοτσιμίλκο, τα κανάλια του οποίου διατρέχουν με ζωηρόχρωμες γόνδολες Μεξικάνοι τροβαδούροι άδοντας παραδοσιακά τραγούδια, καθώς και η επίσκεψη στο σπίτι της Φρίντα Κάλο, που προσέδωσαν στο ταξίδι μας πλούτο καλλιτεχνικού ενδιαφέροντος πέραν του ιστορικού και αρχαιολογικού που ήδη έχει. Με την επίσκεψη στον αρχαιολογικό χώρο των Μάγιας στο Τουλούμ αλλά και το αναζωογονητικό μπάνιο σε σενότα βιώνουμε μια δυνατή εμπειρία της Ριβιέρα Μάγια.

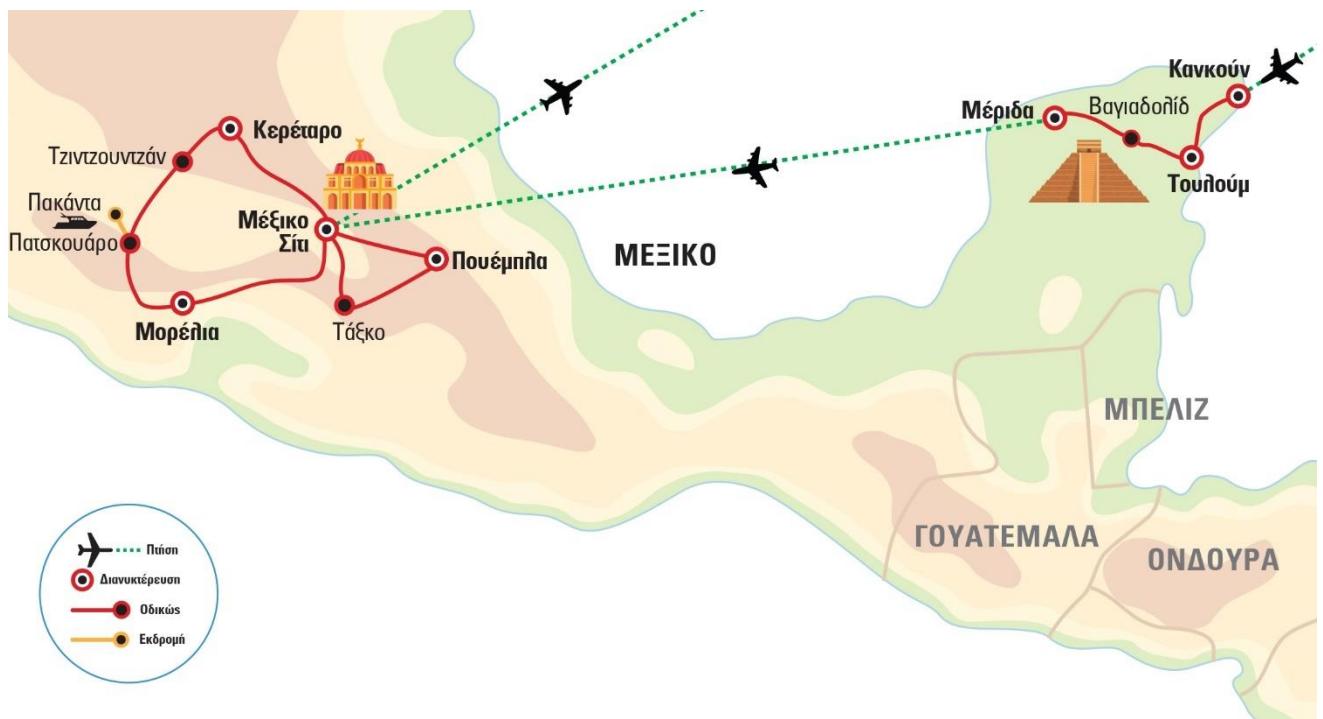
Είναι - όπως λέμε στο Versus - **ένα ταξίδι που τα έχει όλα στον υπερθετικό βαθμό!**

Δεν μένουμε, όμως, μόνο εκεί: Με το ταξίδι αυτό πλησιάζουμε την καθημερινότητα και τις ζωές των ανθρώπων του Μεξικού. Για να κατανοήσουμε τη μυστική συνταγή, πρέπει να πλησιάσουμε «το αίνιγμα» με θρησκευτική κατάνυξη. Η **Ημέρα της Γιορτής των Νεκρών** (el Día de los Muertos) περικλείει όλη την πνευματικότητα ενός λαού που λατρεύει τους νεκρούς του με τρόπο που δείχνει πόσο αγαπάει τη ζωή! Οι προϊσπανικές τελετουργίες εναλλάσσονται με τις φαινομενικά γνωστές συνήθειες των Καθολικών και το θέαμα συναρπάζει.

Highlights

- ✓ Παρασυρθείτε από τους ντόπιους στους εορτασμούς για την Ημέρα των Νεκρών στο Πακάντα, το Πατσκουάρο και τη Μορέλια.
- ✓ Επισκεφθείτε τις τεράστιες πυραμίδες του σημαντικότερου ιερού χώρου των προκολομβιανών πολιτισμών, του Τεοτιχουακάν.
- ✓ Ακούστε παραδοσιακά τραγούδια από τους αλέγρους Μεξικάνους με τις πολύχρωμες φορεσιές και τα σομπρέρο τους, που οδηγούν τις ζωηρόχρωμες γόνδολες τους στα κανάλια του Χοτσιμίλκο.
- ✓ Εξερευνήστε μέσα στη ζούγκλα με την οργιάδη βλάστηση τους μαγευτικούς αρχαιολογικούς χώρους του Παλένκε και του Τσιτσέν Ιτζά.
- ✓ Προσπαθήστε να νιώσετε τη δύναμη ψυχής που αποπνέουν τα έργα της περίφημης Μεξικανής ζωγράφου Φρίντα Κάλο.
- ✓ Περιηγηθείτε στο αποικιακό κόσμημα της πολιτείας Γιουκατάν - τη Μέριδα - και χαρείτε τη νυχτερινή της ατμόσφαιρα.

Προσοχή! Οι πτήσεις που βλέπετε στα προγράμματα του Versus είναι πραγματικές.
Υπάρχει δηλαδή μια αντίστοιχη κράτηση στην αεροπορική. Δεν είναι εικονική πραγματικότητα και απλή παράθεση των δρομολογίων της αεροπορικής εταιρείας. Στο Versus δεν θα σας περιμένουν απογοητεύσεις και ακυρώσεις της τελευταίας στιγμής.

Αριθμός Πτήσης	Ημερομηνία Πτήσης	Διαδρομή (Από ⇒ Προς)	Ώρα Αναχώρησης	Ώρα Άφιξης
AF 1033	25/10/2024	ΑΘΗΝΑ – ΠΑΡΙΣΙ	06:30	09:10
AF 650	25/10/2024	ΠΑΡΙΣΙ – ΚΑΝΚΟΥΝ	14:35	18:15
KL 686	05/11/2024	ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ – ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ	21:55	15:10 +1
KL 1957	06/11/2024	ΑΜΣΤΕΡΝΤΑΜ – ΑΘΗΝΑ	20:55	01:05 +1

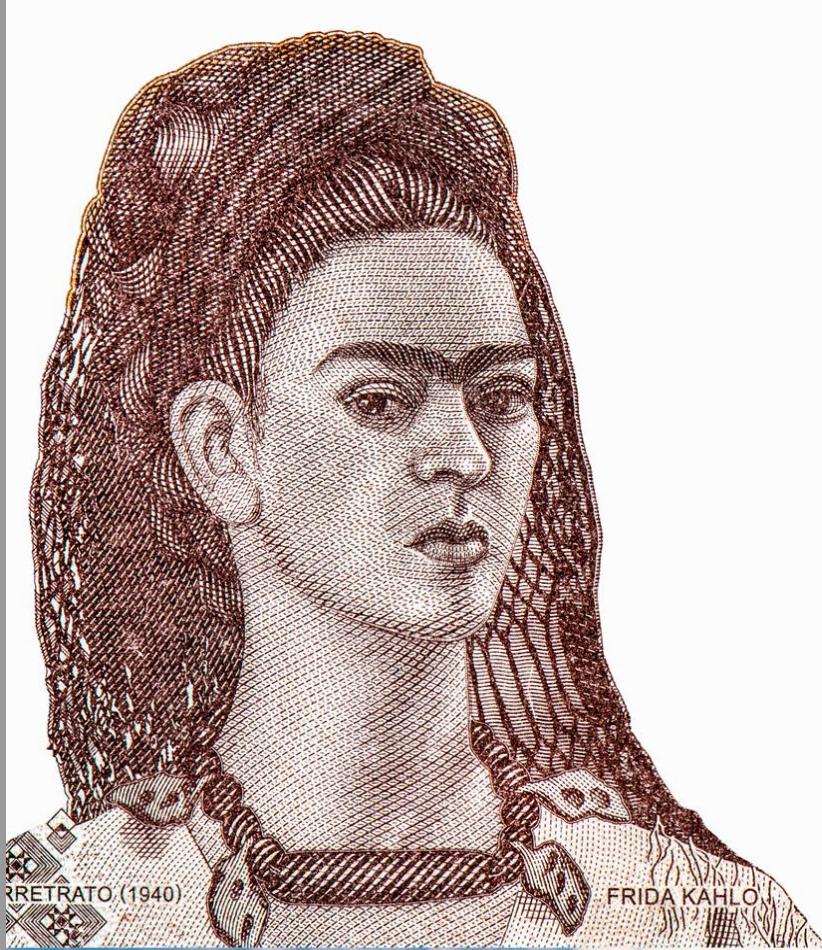
Περιπλάνηση και Εξερεύνηση

Το ταξίδι μας ξεκινά με το κοσμοπολίτικο **Κανκούν** στις ακτές της Καραϊβικής. Απολαμβάνουμε τη χερσόνησο του **Γιουκατάν**, έναν τόπο διάσπαρτο από αρχαιολογικούς χώρους των Μάγιας και αποικιακές πόλεις: **Τσιτσέν Ιτζά, Μέριδα**.

Απολαμβάνουμε την **Πουέμπλα** με την ιδιαίτερα όμορφη αρχιτεκτονική, συνεχίζουμε το οδοιπορικό μας στη γραφική πόλη-κόσμημα **Τάξκο** και την **Κουερναβάκα**, την «πόλη της αιώνιας άνοιξης». Φτάνουμε στο **Κερέταρο** όπου θα διανυκτερεύσουμε πριν συνεχίσουμε για την πολύχρωμη, παραδοσιακή **Μορέλια**. Εδώ μας περιμένει η μεγαλύτερη συγκίνηση του ταξιδιού μας, καθώς στη Μορέλια, στο **Πατσκουάρο** και στο νησάκι **Πακάντα** θα παρακολουθήσουμε τους αυθεντικούς εορτασμούς για την **Ημέρα των Νεκρών!**

Τελευταίος σταθμός του ταξιδιού μας το **Μέξικο Σίτι**. Εδώ θα απολαύσουμε εξειδικευμένες επισκέψεις και γνωριμία με σπουδαία αξιοθέατα, όπως **η Παναγία της Γουαδελούπης**, το σημαντικότερο προσκύνημα των Λατινοαμερικάνων και το **Τεοτιχουακάν**, ο ιερότερος ίσως χώρος των προκολομβιανών πολιτισμών, είναι ο ιδανικός μας επίλογος στο ταξίδι.

Εμπειρία

Día de los Muertos

Να παρακολουθείς τον απλό κόσμο να διακωμώδει τον θάνατο με πολλά χρώματα και ήχους. Να ξορκίζει το σκοτάδι με τη γιορτή!

Σύμφωνα με την πίστη των αρχαίων μεξικανικών πολιτισμών, όταν κάποιος πεθάνει, το πνεύμα του συνεχίζει να ζει στο Mictlan – μέρος κατοικίας των ψυχών που εγκατέλειψαν τα εγκόσμια. Γενναιόδωροι θεοί δημιούργησαν αυτή την ιδανική κατοικία, που δεν έχει τίποτα το τρομακτικό, αλλά αντιθέτως είναι γαλήνια. Εκεί οι ψυχές αναπαύονται ευχάριστα μέχρι την ημέρα που θα επιστρέψουν στις παλιές τους κατοικίες. Κατά την επίσκεψή τους, αν και δεν γίνονται ορατοί, οι συγγενείς τους μπορούν να τους αισθανθούν. Υπάρχουν λοιπόν δύο σημαντικές ημερομηνίες, κατά τις οποίες, σύμφωνα με το ημερολόγιο, οι νεκροί επιστρέφουν και αποτελούν μια χαρούμενη γιορτή. Κλάματα ή πόνος δεν έχουν θέση αυτές τις άγιες μέρες.

Η υπέροχη φιλοξενία των Μεξικανών, που εκφράζεται με την παραμικρή αφορμή, είναι αδιαπραγμάτευτη. Πόσω μάλλον, δε, όταν οι επισκέπτες είναι οι νεκροί συγγενείς τους. Πρέπει να τους υποδεχθούν και να τους ευχαριστήσουν με ό,τι τους αρέσει, όπως για παράδειγμα το φαγητό. Κάθε περιοχή και κάθε χωριό έχει διαφορετικά έθιμα και ιδέες σχετικά με αυτήν τη γιορτή. Αλλά για όλους τους Μεξικανούς υπάρχει ο ίδιος σκοπός: να υποδεχθούν και να φιλοξενήσουν τους νεκρούς τους καλεσμένους και για δύο ημέρες να συζήσουν με αυτούς.

Η 1η Νοεμβρίου ή η Ημέρα των Αγίων Πάντων είναι αφιερωμένη στα νεκρά παιδιά. Τους ετοιμάζουν προσφορές με λουλούδια και άσπρα κεριά. Το λευκό συμβολίζει την αγνότητα των αθώων ψυχών τους. Οι προσφορές στολίζονται με πολύχρωμα παιχνίδια, έτσι ώστε όταν φτάσουν οι ψυχές τους, να μπορούν να παίξουν όπως έκαναν και όταν ήταν στη ζωή.

Στη λίμνη Πατσκουάρο και στα γύρω χωριά οι τελετές και οι παραδόσεις είναι βαθιά συναισθηματικές και διαρκούν όλο το 24ωρο. Ταξιδιώτες από όλη τη χώρα φθάνουν μέχρι εδώ για να χαιρετήσουν τους νεκρούς τους ακόμη μία φορά. Η 2a Νοεμβρίου είναι η Ημέρα των Ψυχών ή η Γιορτή των Νεκρών. Πρόκειται για έναν μεγάλο εορτασμό και δημόσια αργία για όλη τη χώρα. Αφιερωμένη στους νεκρούς πρόγονους, φίλους και συγγενείς, γιορτάζεται με κατάνυξη και συγχρόνως έχει έναν χαρακτήρα ευδαιμονίας.

Η Μορέλια γιορτάζει με τα δικά της έθιμα και τις θρησκευτικές τελετές που καθώς κορυφώνονται μετά το μεσημέρι δημιουργούν την αίσθηση ενός σουρεαλιστικού σκηνικού, αποκομμένου και από την πιο ευφάνταστη πραγματικότητα. Τα παραδοσιακά γλυκά Dulces Morelianost στολίζουν σπίτια, τάφους, αγορές... Σκελετοί από διάφορα υλικά και διακοσμημένοι χαρούμενα εμφανίζονται παντού... Οι Catrinas έχουν την τιμητική τους!

Dreams come true: Τη γιορτή της Ημέρας των Νεκρών θα παρακολουθήσουμε την 8η και την 9η ημέρα του ταξιδιού μας.

Η εμπειρία είναι εδώ!

Εικόνες από προηγούμενα ταξίδια του Versus
στο Μεξικό για την Día de los Muertos!...

Με την εμπειρία ετών σε αυτό το ταξίδι, γνωρίζουμε ακριβώς το επίκεντρο των εορτασμών και πώς θα ζήσουμε την πλήρη εμπειρία: έτσι, έχουμε διαμορφώσει ένα ταξίδι-αποκάλυψη!

Τεκίλα

Η τεκίλα κατάγεται από το Μεξικό. Πήρε το όνομά της από την ομώνυμη μικρή πόλη στο Δυτικό Μεξικό, που απέχει περίπου 55 χιλιόμετρα από την Γκουανταλαχάρα. Ο θρύλος για τη γέννησή της αναφέρει ότι ένας κεραυνός χτύπησε κάποτε μια αγαύη στην περιοχή μιας φυλής Ινδιάνων του Μεξικού. Εκείνοι τότε παρατήρησαν ότι το φυτό άρχισε να εκκρίνει ένα γευστικό και καυτερό υγρό, που όταν το έπινες σου δημιουργούσε ευχάριστα συναισθήματα. Το θεώρησαν δώρο σταλμένο από τους Θεούς.

Η αγαύη, η πρώτη ύλη της τεκίλας, δεν είναι κάκτος, όπως οι περισσότεροι λανθασμένα πιστεύουν, αλλά ανήκει στην οικογένεια των κρινοειδών. Η λέξη αγαύη σημαίνει θαυμαστός και αθάνατος!

Η θαυμαστή ιστορία της ξεκινάει στις αρχές του 16ου αιώνα, με την αποβίβαση στο Μεξικό των Ισπανών κατακτητών. Αν και οι περιορισμοί για τη χρήση του αλκοόλ δεν επέτρεπαν την ανεξέλεγκτη κατανάλωσή του, οι Αζτέκοι παρασκεύαζαν ένα ποτό που ονόμαζαν **pulque** (πουλ-κεϋ) από τη ζύμωση του χυμού του καρπού της αγαύης.

Ποτό με "**ονομασία προέλευσης**", η τεκίλα πρέπει σύμφωνα με το νόμο να παράγεται μόνο μέσα στα σύνορα του Μεξικού και να περιέχει τουλάχιστον 51% συμπυκνωμένα ζάχαρα γαλάζιας αγαύης, που καλλιεργείται από τους χιμαντόρες (*jimadores*, παραγωγοί αγαύης), στις περιοχές του Jalisco, Guanajuato, Michoacan, Nayarit και Tamaulipas. Η πρώτη επίσημη κρατική άδεια από την ισπανική κυβέρνηση για την καλλιέργεια της μπλε αγαύης και τη λειτουργία αποστακτήρα με σκοπό την παρασκευή τεκίλας δόθηκε στον **Jose Cuervo**. Το 1910 υπήρχαν ήδη 100 ποτοποιίες στην πολιτεία του Jalisco, αλλά η πραγματική άνοιξη της τεκίλας αρχίζει μετά το 1920, όταν υιοθετούνται νέες, σύγχρονες μέθοδοι παραγωγής, δανεισμένες από την προχωρημένη ήδη οινοποιία. Παράλληλα, με την προσθήκη **aguamiel**, δηλαδή νερόμελου, η γεύση της γλυκαίνει και γίνεται πιο προσιτή στους μη ιθαγενείς και κυρίως στους κατοίκους των γειτονικών ΗΠΑ.

Υπάρχουν περισσότεροι από 300 διαφορετικοί τύποι αγαύης και χρειάζονται 8 με 12 χρόνια για να μεγαλώσει η ρίνια (riña), δηλαδή ο τεράστιος καρπός της, ο οποίος φτάνει τα 50 κιλά και μοιάζει πολύ με τον καρπό του ανανά. Η καλλιέργεια της μπλε αγαύης δεν χρειάζεται τίποτα περισσότερο από καλό έδαφος και συνεχή παρακολούθηση για τον εντοπισμό τυχόν ασθενειών. Την εποχή της συγκομιδής οι χιμαντόρες συλλέγουν τους καρπούς. Οι αγαύες κόβονται από τη ρίζα και καθαρίζονται από τα φύλλα μέχρι να αποκαλυφθεί η ρίνα, η καρδιά του φυτού. Η καρδιά κόβεται σε τέταρτα και αφαιρείται το σκληρό μέρος που την ενώνει με τη ρίζα για να μην επηρεάσουν το τελικό προϊόν τα πικρά στοιχεία που περιέχει. Στη συνέχεια τα καθαρά κομμάτια βράζουν επί 24 ώρες, οι βρασμένες καρδιές ψύχονται για 2 ημέρες ώστε να αναπτύξουν μεγαλύτερη πολυπλοκότητα στη γεύση και ύστερα ζυμώνονται με μαγιά. Στη διαδικασία της απόσταξης που ακολουθεί, χρησιμοποιούνται αποστακτήρες διαφόρων μεγεθών για να παραχθούν διαφορετικοί τύποι τεκίλας. Στο στάδιο αυτό η τεκίλα εμφιαλώνεται αμέσως ή σε κάποιες περιπτώσεις έπειτα από ορισμένο χρόνο παραμονής σε βαρέλια, ανάλογα με τον τύπο τεκίλας που παράγεται. Οι τύποι της τεκίλας,

σύμφωνα με τη μεξικανική νομοθεσία, είναι τέσσερις. **Silver, Blanco, Plata:** η λευκή τεκίλα, εμφιαλώνεται αμέσως μετά την απόσταξη ή μέσα σε 60 μέρες. Μπορεί να αποθηκευθεί μέχρι την εμφιάλωση σε ανοξείδωτες δεξαμενές, αλλά όχι σε ξύλινα βαρέλια. **Gold, Oro, Suave, Joven ή Joven abocado:** η κίτρινη τεκίλα, είναι το ίδιο με τη Silver, με τη διαφορά ότι γίνεται προσθήκη βελτιωτικών συστατικών - συνήθως καραμέλας και εσάνς δρυός, σε ποσοστό μέχρι 1% του συνολικού βάρους - με σκοπό τη δημιουργία γεύσης και χρώματος που την κάνουν να μοιάζει παλαιωμένη.

Rested ή Reposado: η τεκίλα που έχει ωριμάσει σε δρύινα βαρέλια για 2 έως 12 μήνες πριν από την εμφιάλωση.

Aged ή Añejo: η τεκίλα που αποθηκεύεται και αφήνεται να ωριμάσει σε δρύινα βαρέλια περιεκτικότητας το πολύ 350 λίτρων, για περισσότερο από ένα χρόνο πριν να εμφιαλωθεί. Η παλαιώση μπορεί να διαρκέσει μέχρι και 8 με 10 χρόνια.

Στην αγορά του Μεξικού κυκλοφορούν περισσότερα από **600 είδη τεκίλας**. Οι διαφορές τους εξαρτώνται από την ποσότητα αγαύης που χρησιμοποιείται για την παρασκευή τους. Είναι σαφές πως τα προϊόντα με προσθήκη ζάχαρης, γνωστά ως mixto tequilas, είναι πολύ κατώτερα από πλευράς γεύσης, αρώματος και σώματος, συγκριτικά με τις τεκίλες που παράγονται από

100% αγαύη. Το ποσοστό αυτό συνήθως αναγράφεται στην ετικέτα. Η διπλή απόσταξη επιβάλλεται στην παραγωγή της τεκίλας, αλλά η τριπλή μπορεί να προκαλέσει την εξασθένηση του αρωματικού χαρακτήρα της. Η επιλογή ανάμεσα σε μια Areejo ή μια Silver είναι θέμα γούστου, είναι όμως προφανές πως όσο μεγαλύτερη είναι η διάρκεια της παλαιώσης τόσο πιο σκούρο γίνεται το χρώμα της τεκίλας και τόσο πιο έντονα είναι τα χαρακτηριστικά αρώματα και οι γεύσεις βαρελιού. Η καλύτερη στιγμή θεωρείται πως είναι στα 4 χρόνια της ωρίμασης. Ωστόσο, η παλαιώση δεν προσφέρει στην τεκίλα την εξαιρετική ποιότητα που προσφέρει σε άλλα αλκοολούχα ποτά.

Προσοχή: όταν ανοίγετε ένα μπουκάλι τεκίλας εκθέτετε αυτομάτως το περιεχόμενό του στο οξυγόνο που, όπως ακριβώς και στο κρασί, θα του προκαλέσει οξείδωση. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να το καταναλώνετε γρήγορα, μέσα σε ένα χρονικό διάστημα μερικών εβδομάδων - δύο μήνες το πολύ. **Ο μύθος του σκουληκιού:** Κάποιες αμερικανικές εταιρείες εμφιαλώνουν τεκίλα και για λόγους εντυπωσιασμού και μάρκετινγκ τοποθετούν σκουλήκια μέσα στο μπουκάλι. Δεν πρόκειται όμως σε καμία περίπτωση για μεξικανική παράδοση.

Άσπρο πάτο!

Ο παραδοσιακός τρόπος για να πιείτε την τεκίλα είναι: γλείφω - πίνω - δαγκώνω / αλάτι - τεκίλα - λάιμ. Στο Μεξικό συνήθως χρησιμοποιείται ένα ψηλό και στενό σφηνάκι, το caballito, που σημαίνει μικρό αλογάκι ή αλλιώς tequilito. Οι λάτρεις της τεκίλας όμως προτιμούν να την απολαμβάνουν αργά στα ποτήρια του κονιάκ ώστε να μπορούν να εκτιμήσουν τα ιδιαίτερα αρώματά της. Το caballito πάντως θεωρείται το καταλληλότερο σχήμα και μέγεθος για την κατανάλωση της τεκίλας.

Φρίντα Κάλο

η ζωγράφος που έγινε μανία

Πολλοί διάσημοι καλλιτέχνες, πέρασαν ζωή δύσκολη και χωρίς αναγνώριση. Η **Φρίντα Κάλο** δεν ανήκει ακριβώς σε αυτή τη στατιστική. Αν μη τι άλλο όσο ζούσε ήταν διάσημη, ως η κομμουνίστρια ζωγράφος σύντροφος και σύζυγος του σούπερ σταρ Ντιέγκο Ριβέρα. Ως ανεξάρτητη καλλιτέχνης πρόλαβε να κάνει μόνο τρεις εκθέσεις (Νέα Υόρκη, Παρίσι, Μεξικό) και στην τελευταία πήγε με φορείο... έναν χρόνο προτού πεθάνει. Ο ίδιος ο Ριβέρα την υποστήριξε πολύ καλλιτεχνικά. Ισως αν δεν υπήρχε αυτός σήμερα να μην τη γνωρίζαμε. Πάντως η εξέλιξη της φήμης της μετά θάνατον ήταν ραγδαία, και πλέον χαρακτηρίζεται ως «fridamania».

Γεννήθηκε στις 6 Ιουλίου 1907 και στο ζώδιο ήταν καρκίνος. Ο φωτογράφος πατέρας της ήταν Γερμανοεβραίος και η μητέρα της Ισπανομεξικανή.

Ηδια έλεγε πως υπήρξε το γέννημα δύο αντίρροπων δυνάμεων: της ευρωπαϊκής αποικιοκρατίας και της ιθαγένειας. Αυτό το γέννημα όμως είχε προβλήματα υγείας. Ήξι ετών προσβλήθηκε από πολιομυελίτιδα με αποτέλεσμα να κουτσαίνει. Στα 18 της έπεσε θύμα σοβαρού τροχαίου με αποτέλεσμα τη διάλυση της σπονδυλικής στήλης, του αριστερού χεριού και των κάτω άκρων της. Όλα αυτά είχαν ως αποτέλεσμα να μπαινοβγαίνει στα χειρουργεία για όλη της τη ζωή – τουλάχιστον 30 φορές! Όμως αυτή η δυστυχία της άνοιξε τον δρόμο για τη ζωγραφική.

Καθηλωμένη μέσα στα νοσοκομεία έγινε αυτοδιδακτη ζωγράφος. Το 1929, τέσσερα χρόνια μετά το μοιραίο δυστύχημα, έδειξε έργα της στον Ντιέγκο Ριβέρα που τον γνώρισε στο Κόμμα. Εκείνος ήταν ήδη ο διασημότερος τοιχογράφος της Λατινικής Αμερικής με πολλές αναθέσεις και στις ΗΠΑ. Εκείνος λοιπόν, ο δύσμορφος σούπερ σταρ, της είπε «πας καλά, συνέχισε». Επίσης ως μέγας γυναικάς την ερωτεύτηκε και την ίδια χρονιά την παντρεύτηκε.

Φυσικά προώθησε τη ζωγραφική της. Τη σύστησε σε σημαντικές φυσιογνωμίες, όπως ο Λέον Τρότσκι και ο Αντρέ Μπρετόν. Ο Μπρετόν τη χαρακτήρισε σουρεαλιστρια και της έκλεισε έκθεση στο Παρίσι. Μάλιστα μεσολάβησε ώστε το Λούβρο να αγοράσει ένα έργο της. Η ίδια δεν πίστευε ότι έκανε σουρεαλισμό. Έλεγε ότι ζωγράφιζε τη ζωή της και μάλλον αυτό ίσχυε. Η τέχνη της έχει

γνησιότητα και αλήθεια. Η τεχνική της μοιάζει με ναΐφ και ίσως αυτό να οφείλεται στην έλλειψη σπουδών. Τα σουρεάλ στοιχεία που έβλεπε ο Μπρετόν μάλλον παραπέμπουν στον μαγικό ρεαλισμό της Λατινικής Αμερικής. Πάντως η ζωγραφική της είναι αναγνωρίσιμη και έχει χαρακτήρα. Όλο το έργο της αποτελείται από αυτοπροσωπογραφίες και διανθίζεται από στοιχεία σχετικά με διάφορες δύσκολες ή ευχάριστες φάσεις της ζωής της. Χρησιμοποιεί λαμπερά χρώματα που αντλούνται από τη μεξικανική παράδοση και τα ρούχα που φορούσε – ένας συνδυασμός παραδοσιακής φορεσιάς με νότες μοντερνισμού που ήταν της μόδας εκείνη την εποχή.

Η συζυγική σχέση όμως της Φρίντα Κάλο με τον Ριβέρα, ήταν άθλια. Ο γυναικάς είναι πάντα γυναικάς, όταν είναι λατίνος τα πράγματα γίνονται ακόμα χειρότερα. Τα έφτιαξε μέχρι και με την αδερφή της με την οποία ερωτοτροπούσε μέσα στο συζυγικό σπίτι. Τότε οι δύο ζωγράφοι χώρισαν. Ήταν το 1939. Στο μεταξύ η Φρίντα είχε κάνει έκθεση και στη Νέα Υόρκη, έγινε εξώφυλλο στην Vogue και άρχισε να πίνει, να παίρνει ναρκωτικά, να συνάπτει ερωτικές σχέσεις με άνδρες και γυναίκες – ακόμα και με τον Τρότσκι, σύμφωνα με ανεξακρίβωτες φήμες. Παράλληλα η υγεία της χειροτέρευε πολύ και μετά τη δολοφονία του Τρότσκι, το 1940, τον οποίο φυγάδευε το ζευγάρι στο Μεξικό, ξαναπαντρεύτηκαν.

Η Φρίντα ήταν ήδη πλέον γνωστή στους κύκλους των διεθνών εικαστικών, αλλά και πάλι η ρετσινιά της «συντρόφου του Ριβέρα» την ακολουθούσε. Εκείνος, το εκμεταλλεύόταν θετικά και προσπαθούσε να διαδώσει τη φήμη της σε αντάλλαγμα της δυστυχίας που της είχε προκαλέσει ως σύζυγος. Τα χρόνια από το 1940 έως τον θάνατό της το 1954 κύλησαν σχετικά ομαλά για τη σχέση των δύο καλλιτεχνών, ωστόσο η υγεία της Κάλο πήγαινε από το κακό στο χειρότερο. Πλέον

ζούσαν στο πατρικό της το διάσημο σήμερα «Μπλε Σπίτι» στην πόλη του Μεξικού και η ίδια περνούσε τον περισσότερο καιρό με γύψους, νάρθηκες και παυσίπονα, ζωγραφίζοντας. Το 1953, η πατρίδα της εδέησε να την αναγνωρίσει ως ζωγράφο στην οποία άξιζε μια έκθεση. Εκείνη τότε ήταν στο νοσοκομείο σε άθλια κατάσταση.

Ο Ριβέρα στα εγκαίνια συγκινημένος, έκανε μία εισαγωγή στο κοινό για τη σπουδαιότητα του έργου της. Ενώ έβγαζε τον λόγο του, ακούστηκε η φωνή της ζωγράφου από την είσοδο της γκαλερί να λέει: «Με τίποτα δεν θα έχανα αυτή την έκθεση!». Την έφεραν μέσα τέσσερεις, με φορείο. Ένα χρόνο μετά πέθανε ακρωτηριασμένη από πνευμονία. Μετά τον θάνατό της ο Ριβέρα παραχώρησε το «Μπλε Σπίτι» στο κράτος του Μεξικού με την προϋπόθεση να γίνει μουσείο της ζωής και του έργου της Φρίντα. Και δεν έπαψε μέχρι τον θάνατό του, το 1957, να φροντίζει για την καλλιτεχνική υστεροφημία της.

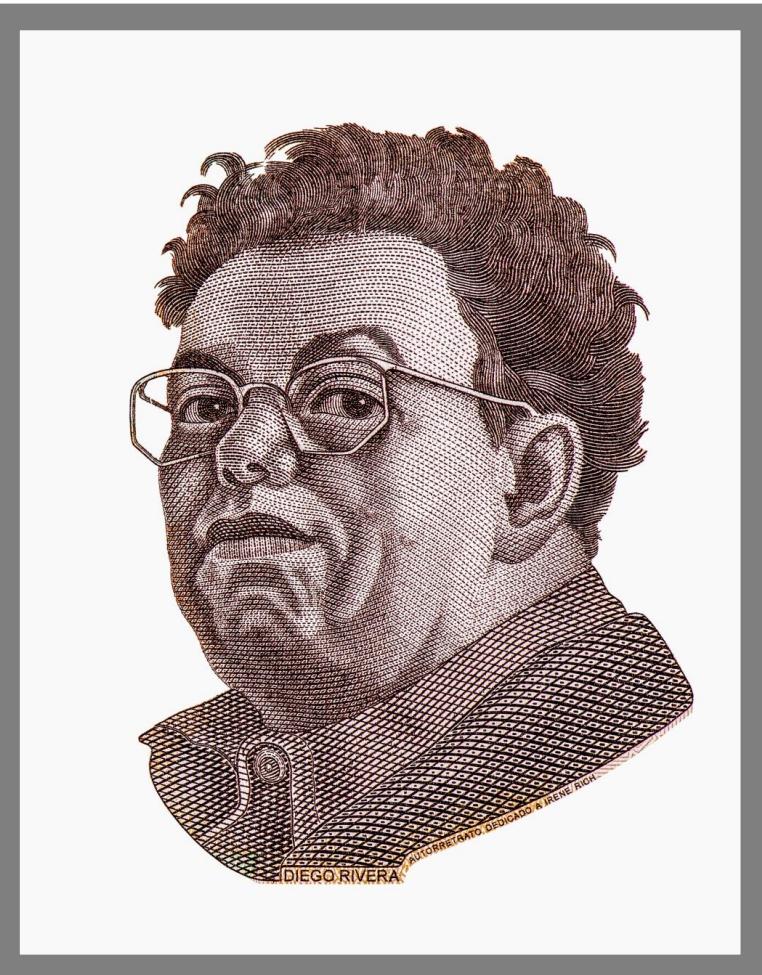
Ντιέγκο Ριβέρα

ο σούπερ-σταρ τοιχογράφος του Μεξικού

Οι μη φιλότεχνοι των έχουν ακουστά ως «σύζυγο της Φρίντα Κάλο» και αυτό είναι μέγια λάθος. Διότι ο Ντιέγκο Ριβέρα υπήρξε ο Νο 1 τοιχογράφος μεγάλης κλίμακας της Λατινικής Αμερικής και μάλιστα τόσο δημοφιλής ώστε παρά το κομμουνιστικό του φρόνημα ελάμβανε αναθέσεις ακόμη και στις ΗΠΑ. Μέχρι και ο ίδιος ο Ροκφέλερ τον προσέλαβε... Ας πάρουμε όμως τα πράγματα από την αρχή.

Γεννήθηκε το 1886 στην πόλη Γουαναχουάτο του Μεξικού. Ο πατέρας του ήταν μασόνος φιλελεύθερων αρχών, δάσκαλος και με καταγωγή από εβραϊκή οικογένεια, η οποία είχε ασπασθεί τον Χριστιανισμό. Από νωρίς ο Ριβέρα έδειξε καλλιτεχνική κλίση και σε ηλικία δέκα ετών γράφτηκε στην Ακαδημία Τεχνών του Σαν Κάρλος. Όταν ενηλικιώθηκε πήρε κρατική υποτροφία και πήγε στην Ισπανία για να συνεχίσει τις σπουδές. Όταν πήρε πτυχίο έκανε ένα μεγάλο ταξίδι στην Ιταλία για να μελετήσει ενδελεχώς τις νωπογραφίες της Αναγέννησης και κατέληξε στο Παρίσι όπου η ζωγραφική έβραζε στις αρχές του 20ού αιώνα. Εκεί επηρεάστηκε από τον Σεζάν, εντρύφησε στον κυβισμό και προσπάθησε να βρει το προσωπικό του ύφος. Ωστόσο στους καλλιτεχνικούς κύκλους ήταν πιο γνωστός για τις ερωτικές κατακτήσεις του. Μέχρι να επιστρέψει στο Μεξικό είχε ήδη κάνει δύο εξώγαμα παιδιά: ένα αγόρι με τη ζωγράφο Ανζελίν Μπελόφ και ένα κορίτσι με την επίσης ζωγράφο Μαρία Βορομπίεφ - Στρεμπέλσκα. Μπορεί να άφησε πίσω του κι άλλα, αλλά αυτό δεν είναι γνωστό.

Στη γενέτειρά του γύρισε το 1921, όταν εξελέγη πρόεδρος της χώρας ο μεταρρυθμιστής και υποστηρικτής των τεχνών Αλβάρο Ομπρεγκόν. Πλέον το Μεξικό έκανε αναθέσεις και ο Ριβέρα, μαζί με τους ομοτέχνους του Χοσέ Ορόσκο, Νταβίντ Σικέρος και Ρουφίνο Ταμάιο υπήρξαν οι πρωτεργάτες του νέου εικαστικού κινήματος που ονομάστηκε Μεξικάνική Αναγέννηση της Νωπογραφίας. Στο πλαίσιο των κρατικών αναθέσεων, ο νεοφερμένος τοιχογράφος φιλοτέχνησε μια σειρά από έργα μεγάλης κλίμακας για λογαριασμό του Υπουργείου Παιδείας. Μία από αυτές τις αναθέσεις αφορούσε και την Προπαρασκευαστική Σχολή όπου ήταν μαθήτρια η Φρίντα Κάλο – ένα από τα 35 κορίτσια ανάμεσα σε 2000 αγόρια. Εκεί, πάνω στη σκαλωσιά, τον είδε για πρώτη φορά... προτού πέσει πάνω της το λεωφορείο και προτού αποφασίσει να γίνει και η ίδια ζωγράφος. Τότε

εκείνος ήταν ήδη παντρεμένος με το μοντέλο και συγγραφέα Λούπε Μαρίν και είχε μαζί της δύο κόρες.

Οι κρατικές νωπογραφίες έκαναν το Ντιέγκο Ριβέρα διάσημο. Σε αυτές διαμόρφωσε το προσωπικό ύφος του. Χρησιμοποιούσε τολμηρά και ζωηρά χρώματα και ζωγράφιζε μεγάλες επίπεδες αφαιρετικές φιγούρες με σαφείς επιρροές από την τέχνη των Αζτέκων. Οι τοιχογραφίες του αναπαριστούσαν ιστορίες από τη μεξικάνικη ιστορία και κοινωνία και ως εκ τούτου αποκτούσαν μνημειακό χαρακτήρα. Εκείνη την εποχή η φήμη του ξεπέρασε τα σύνορα του Μεξικού, οπότε και άρχισαν οι αναθέσεις στις ΗΠΑ.

Ο Ντιέγκο Ριβέρα πέρα από καταξιωμένος ζωγράφος υπήρξε γνωστό μέλος του Κομμουνιστικού Κόμματος του Μεξικού. Ως εκ τούτου το 1927 ήταν καλεσμένος του ΚΚΣΕ στη Μόσχα να λάβει μέρος στις εορταστικές εκδηλώσεις για τα δεκάχρονα της Οκτωβριανής Επανάστασης. Επί τη ευκαιρία όσο παρέμεινε εκεί, ο κομισάριος για την Παιδεία, Ανατόλι Λουνατσάρσκι, του ανέθεσε μια τοιχογραφία για τη λέσχη του Κόκκινου Στρατού. Όμως ο Ριβέρα ήταν φιλοτροτσκιστής και στο ξέσπασμα της διαμάχης Στάλιν-Τρότσκι το 1927 διεγράφη από το ΚΚΜ. Κατά συνέπεια ακυρώθηκε η ανάθεση της τοιχογραφίας. Μέσα σε αυτό το κλίμα και ενώ ακόμα βρισκόταν στη Μόσχα, ο Ριβέρα αποφάσισε να κάνει μία ακόμη μεγάλη αλλαγή στη ζωή του. Ζήτησε διαζύγιο από τη Λούπε Μαρίν.

Το 1929, φρεσκοδιαζευγμένος και διαγραμμένος από το ΚΚΜ συνάντησε για δεύτερη φορά τη Φρίντα Κάλο, όταν εκείνη έχοντας μόλις βγει από το νοσοκομείο ζήτησε να του δείξει τα έργα της. Θυμήθηκε την πρώτη συνάντησή τους στο σχολείο, του άρεσε η ζωγραφική της, τον συγκίνησε η ιστορία του απυχήματος, την ερωτεύτηκε και το ίδιο καλοκαίρι την παντρεύτηκε. Ο γαμπρός ήταν 43 και η νύφη 22 ετών. Την επόμενη χρονιά, το Μουσείο Μοντέρνας Τέχνης της Νέας Υόρκης διοργάνωσε για τον Ντιέγκο Ριβέρα μία μεγάλη αναδρομική έκθεση και αμέσως μετά ήρθαν νέες αναθέσεις στις ΗΠΑ, οι οποίες όμως προκαλούσαν κάθε φορά σάλο λόγω της πολιτικής θεματολογίας τους.

Μπορεί ο καλλιτέχνης να είχε διαγραφεί από το Κόμμα, οι πεποιθήσεις του όμως δεν άλλαξαν. Τον μεγαλύτερο χαρό προκάλεσε η τοιχογραφία με τίτλο «Άνθρωπος στο σταυροδρόμι», που φιλοτέχνησε στο Κέντρο Νέλσον Ροκφέλερ της Νέας Υόρκης το 1933. Στα αποκαλυπτήρια το φιλελεύθερο κοινό αντέδρασε άγρια και την επομένη οι επιθέσεις των ΜΜΕ ήταν κάτι περισσότερο από οξείες. Ο λόγος; Ο Ριβέρα μέσα στο πιο εμβληματικό σύμβολο του καπιταλισμού, στο μέγαρο Ροκφέλερ, είχε ζωγραφίσει τον Λένιν! Τελικά η τοιχογραφία ξηλώθηκε αλλά ο καλλιτέχνης δεν πτοήθηκε... Το 1935 την ξαναζωγράφισε πίσω στο Μεξικό. Το επεισόδιο αυτό έχει δραματοποιηθεί στις ταινίες «Οι αντάρτες του Μπρόντγουενη» (1999) του Τίμ Ρόμπινς και «Φρίντα» της Τζούλι Τζιμορ (2002).

Πέρα από τις πολιτικο-καλλιτεχνικές περιπέτειες όμως ο Ριβέρα, είχε και εξωσυζυγικές. Ενώ πλέον ήταν παντρεμένος με τη Φρίντα Κάλο, η οποία τον ακολουθούσε στα ταξίδια εδώ κι εκεί για τις αναθέσεις, ο ίδιος καλλιεργούσε συστηματικά τη φήμη του ως διαβόητου γυναικά.

Το 1939 η σύζυγός του τον βρήκε μέσα στο σπίτι τους να ερωτοτροπεί με τη μικρότερη αδερφή της και ζήτησε διαζύγιο. Έναν χρόνο μετά ο Τρότσκι δολοφονήθηκε στο Μεξικό, η υγεία της Φρίντα κατέρρευσε και το χωρισμένο ζευγάρι ξαναπαντρεύτηκε. Έζησαν μαζί στο πατρικό, πλέον, σπίτι της Φρίντα, στην Casa Azul, ως τον θάνατό της το 1954. Την επόμενη χρονιά ο χήρος Ριβέρα παντρεύτηκε την ατζέντισσά του 'Εμα Ουρτάδο και έπεσε με τα μούτρα στη δουλειά για το πιο φιλόδοξο έργο του. Μία γιγάντια τοιχογραφία, ένα έπος για την ιστορία της χώρας του, στο Εθνικό Μέγαρο της Πόλης του Μεξικού. Δεν πρόλαβε όμως να το ολοκληρώσει καθώς έφυγε από φυσικά αιτία το 1957.

Τεοτιουακάν, η πόλη των Θεών

Δημιουργήθηκε από τους Αζτέκους και είναι η σημαντικότερη και μεγαλύτερη προκολομβιανή μητρόπολη του Μεξικού. Μέχρι τη δεκαετία του 1920, ελάχιστα πράγματα ήταν γνωστά για την Τεοτιουακάν που στη γλώσσα Νάουατλ (των Αζτέκων) σημαίνει «η πόλη των Θεών». Ωστόσο σήμερα έχουμε πλέον μία καθαρή αναπαράσταση της εξέλιξής αυτής της πόλης-κράτους, η οποία διήρκησε μία χιλιετία και εννοείται πως αποτελεί μνημείο της UNESCO.

Ας δούμε όμως πιο αναλυτικά τη σαγηνευτική ιστορίας της. Στην κοιλάδα Τεοτιουακάν, η πρώτη ανθρώπινη εγκατάσταση χρονολογείται το 600 π.Χ. Από τότε και μέχρι το 200 π.Χ. υπήρχαν στην τοποθεσία διάσπαρτα μικρά χωριά, ενώ υπολογίζεται ότι ο συνολικός πληθυσμός της κοιλάδας ανερχόταν περίπου σε 6.000 κατοίκους. Από το 100 π.Χ. έως το 750 μ.Χ., η Τεοτιουακάν εξελίχθηκε σε ένα τεράστιο αστικό και διοικητικό κέντρο με επιρροές σε όλη τη Μεσοαμερική. Με τον όρο

Μεσοαμερική αναφερόμαστε στην πολιτισμική περιοχή που περιλαμβάνει το σημερινό νότιο ήμισυ του Μεξικού, τα εδάφη της Γουατεμάλας, του Ελ Σαλβαδόρ, της Μπελίζε καθώς και τις δυτικές περιοχές της Ονδούρας, της Νικαράγουας και της Κόστα Ρίκα. Ιστορικοί και αρχαιολόγοι ορίζουν αυτή την πολιτισμική περιοχή με βάση τα ακόλουθα στοιχεία: αγροτική οικονομία, καλλιέργεια καλαμποκιού, χρήση δύο ημερολογίων (θρησκευτικού και πολιτικού), ανθρωποθυσίες ως μέρος της θρησκευτικής έκφρασης, λίθινη τεχνολογία και απουσία μεταλλουργίας.

Η ιστορία της Τεοτιουακάν χωρίζεται σε τέσσερις διαδοχικές περιόδους, που είναι γνωστές ως Τεοτιουακάν I, II, III και IV. Η περίοδος I διαρκεί από το 200 π. Χ. έως το 0 και σηματοδοτεί τη δημιουργία μιας πραγματικής πόλης. Κατά την περίοδο αυτή, η Τεοτιουακάν διαμορφώθηκε πάνω στον άξονα της Λεωφόρου των Νεκρών, που βρισκόταν τότε στο στάδιο της κατασκευής της. Πιστεύεται πως αυτή η λεωφόρος, μήκους 2 χλμ. και πλάτους 45 μέτρων είναι στρωμένη πάνω σε τάφους. Επίσης κατά μήκος της έχουν ανακαλυφθεί 23 συμπλέγματα ναών, που ανήκουν στην περίοδο αυτή. Τότε χτίστηκαν και τα εντυπωσιακότερα μνημεία, οι τεράστιες Πυραμίδες του Ήλιου και της Σελήνης, που ήταν αφιερωμένες στη λατρεία των δύο ουράνιων σωμάτων.

Η περίοδος II διήρκεσε από το έτος 0 έως το 350 μ. Χ. και μαρτυρά την εξέλιξη της Τεοτιουακάν από πόλη-κράτος σε μητροπολιτικό κέντρο της Μεσοαμερικής. Η περίοδος αυτή είναι αξιοσημείωτη τόσο για τη μνημειώδη αρχιτεκτονική όσο και για τη γλυπτική της Τεοτιουακάν. Το ωραιότερο από τα μνημεία αυτών των χρόνων είναι ο ναός του Κετζαλκόατλ, δηλαδή του φτερωτού φιδιού – πρόκειται για τη σημαντικότερη θεότητα των Αζτέκων. Κατά την περίοδο αυτή ολοκληρώθηκε επίσης η κατασκευή της Πυραμίδας της Σελήνης, καθώς και η επιβλητική πλατεία που βρίσκεται μπροστά της. Στην κορυφή της Πυραμίδας της Σελήνης, που είναι επίπεδη, ελάμβαναν χώρα οι ανθρωποθυσίες. Για την τελετή αυτή χρησιμοποιούνταν ειδικές λεπίδες οψιδιανού, εξαιρετικά λεπτές σαν χυράφια, με τις οποίες αφαιρούνταν

η καρδιά του θύματος. Ο οφιδιανός είναι μαύρο πέτρωμα των ηφαιιστείων και σύμφωνα με τα ευρήματα της περιοχής χρησιμοποιούνταν ιδιαίτερα για την κατασκευή όπλων, εργαλείων και κοσμημάτων.

Η περίοδος III διήρκεσε από το έτος 350 μ. Χ. έως το 650 μ. Χ. Είναι η λεγόμενη Κλασική Περίοδος, και τότε η Τεοτιουακάν έζησε τη μεγαλύτερη δόξα της. Ο πληθυσμός της είχε φτάσει πλέον τους 150.000 - 200.000 κατοίκους και συγκαταλεγόταν στις μεγαλύτερες πόλεις του αρχαίου κόσμου, με 2.000 κτήρια σε έκταση 30 τ.χλμ. Εκείνα τα χρόνια πραγματοποιήθηκε μαζική αναβάθμιση μνημείων και ο ναός του Κετζαλκόατλ καλύφθηκε με πλούσια γλυπτική διακόσμηση. Τυπικό καλλιτέχνημα της περιόδου III θεωρούνται και τα νεκρικά προσωπεία, που είναι φιλοτεχνημένα κυρίως από πράσινη πέτρα και καλυμμένα με ψηφίδες από τιρκουάζ, όστρακο ή οφιδιανό. Τα νεκρικά προσωπεία έχουν φυσικό μέγεθος και προορίζονταν για να καλύπτουν το πρόσωπο των νεκρών.

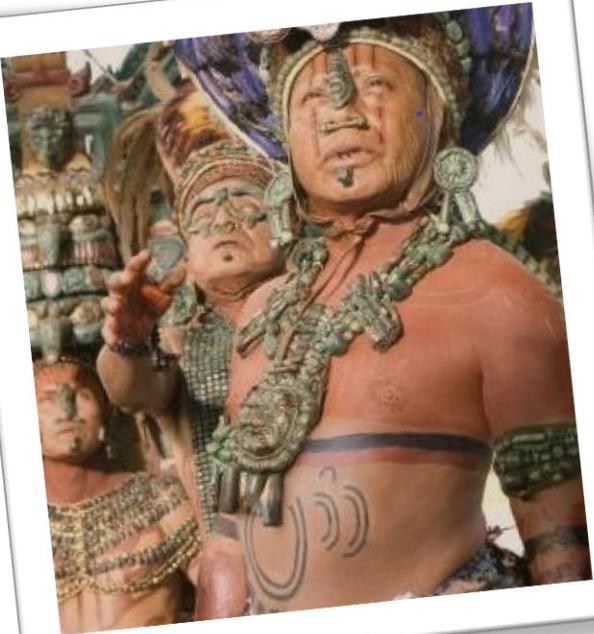
Η περίοδος IV αρχίζει από το 650 μ.Χ. και διαρκεί μέχρι το 750 μ.Χ. Σηματοδοτεί την τελική κατάρρευση της Τεοτιουακάν, όταν η πόλη καταστράφηκε από τους Τολτέκους, που εισέβαλαν στην περιοχή. Ναοί, ανάκτορα, μέγαρα ευγενών και ιερέων και συγκροτήματα κατοικιών τότε ερειπώθηκαν, ενώ ο πληθυσμός σφαγιάστηκε και διασκορπίστηκε στην ευρύτερη περιοχή.

Ποια ήταν όμως η κοινωνική δομή της Τεοτιουακάν; Κατ' αρχήν επρόκειτο για μία μητρόπολη θεοκρατική, όπου το θρησκευτικό ιερατείο ασκούσε υπέρτατη εξουσία. Ο ηγεμόνας ήταν απαραίτητως ιερέας και πολεμιστής και ο ίδιος τελούσε τις ανθρωποθυσίες στο πλαίσιο της λατρείας του πολέμου. Ο πόλεμος αποτελούσε τη βασική πηγή ισχύος, μαζί με τον αγροτικό πλούτο και το μονοπάλιο του οφιδιανού.

'Όσο για τον πληθυσμό αυτός χωριζόταν σε 3 διακριτά κοινωνικά στρώματα: ελίτ, μεσαίο και κατώτερο. Οι κατοικίες της ελίτ βρίσκονταν κατά μήκος της κεντρικής Λεωφόρου των Νεκρών, κοντά στους ναούς αλλά και κοντά στα εργαστήρια οφιδιανού. Η ελίτ αντλούσε εξουσία από τη θεοκρατία και πλούτο από τα εργαστήρια και τις αγροτικές περιοχές. Το μεσαίο στρώμα το συγκροτούσαν γεωργοί και εξειδικευμένοι τεχνίτες διαφόρων ειδικοτήτων. Αυτοί κατοικούσαν σε συγκροτήματα διαμερισμάτων, κατανεμημένα σε όλη την πόλη. Στο τρίτο και κατώτερο κοινωνικό στρώμα, ανήκε το αγροτικό και το στρατιωτικό δυναμικό. Αυτοί ζούσαν σε θύλακες μεταξύ των κατοικιών της μεσαίας τάξης αλλά στην περιφέρεια της πόλης. Ένα στοιχείο μεγάλου ενδιαφέροντος στην Τεοτιουακάν είναι η τεχνουργική εξειδίκευση.

Η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φως 842 εργαστήρια, μέσα στην πόλη, που κατανέμονται σε 126 κατασκευής ειδωλίων, 213 αγγειοπλαστικής, 105 επεξεργασίας λίθων για οικοδομές και 398 επεξεργασίας οφιδιανού. Υπολογίζεται ότι το 25% - 30% του πληθυσμού του Τεοτιουακάν αποτελούνταν από εξειδικευμένους τεχνίτες πλήρους απασχόλησης. Ο οφιδιανός προερχόταν κυρίως από τα ορυχεία της Πατσούκα που κατείχε η Τεοτιουακάν και η επεξεργασία του αποτελούσε τη σημαντικότερη βιομηχανία της μητρόπολης, η οποία είχε αποκτήσει το μονοπάλιο στην ευρύτερη περιοχή της Μεσοαμερικής.

Εξωτερικά χαρακτηριστικά των Μάγιας και μυστικά «κομορφιάς»

Οι Μάγιας είχαν στραβά πόδια, αφού, όταν ήταν μικροί, οι μανάδες τους τούς κουβαλούσαν καβάλα στο πίσω μέρος του σώματος τους. Καμάρωναν για το γεγονός ότι ήταν αλλήθωροι. Αυτό γινόταν επειδή οι μητέρες τους, κατά την παιδική τους ηλικία, τους κρεμούσαν ένα κουρελάκι που έφτανε μέχρι τη μέση των φρυδιών. Καθώς αυτό κουνιόταν, οι μικροί Μάγιας ύψωναν συνέχεια τα μάτια και έτσι κατέληγαν να μένουν αλλήθωροι.

Είχαν πλακουτσωτά κεφάλια και μέτωπα, κατόρθωμα και αυτό των μανάδων τους.

Μεγάλη τέχνη...! Τέσσερις με πέντε ημέρες μετά τη γέννα τεντώνανε το μωρό σε ένα μικρό κρεβάτι φτιαγμένο από ραβδάκια και εκεί, μπρούμυτα, του βάζανε το κεφάλι ανάμεσα σε

δυο σανίδες, τη μια στο ίνιο και την άλλη στο μέτωπο πιέζοντάς το πολύ δυνατά. Το είχαν εκεί να υποφέρει για μερικές μέρες, έτσι ώστε να μείνει το κεφάλι πλακουτσωτό, χαρακτηριστικό που είχαν όλοι τους. Τρυπούσαν επίσης τα αυτιά των παιδιών, όπως έκαναν και οι γονείς τους.

Οι Ινδιάνες του Γιουκατάν δεν καλλωπίζονταν στο πρόσωπο, γιατί το θεωρούσαν ελαφρότητα. Είχαν τη συνήθεια να πριονίζουν τα δόντια τους, ώστε να τους δίνουν πριονωτή μορφή. Αυτήν τη δουλειά την έκαναν γριές, λιμάροντας τα δόντια με πέτρες και νερό. Οι Ινδιάνες τρυπούσαν τις μύτες τους στο τρυφερό κομμάτι που χωρίζει τα ρουθούνια αναμεταξύ τους και έβαζαν στην τρύπα μια κεχριμπαρένια πέτρα ως στολίδι. Στα παιδιά τρυπούσαν τ' αυτιά προκειμένου να φοράνε κρίκους ή τους τα χαράζανε με βαθιές οδοντώσεις όταν τα προορίζαν για θυσίες.

Οι άνδρες δεν είχαν γένια, καθώς, όπως έλεγαν, οι μανάδες τούς έκαιγαν το πρόσωπό τους με ζεματιστά πανιά, όταν ήταν παιδιά, ώστε να αποτρέπουν την τριχοφυία. Όλοι οι άντρες χρησιμοποιούσαν καθρέφτες· οι γυναικες πάλι όχι. Συνήθιζαν, επίσης, να βάφουν το πρόσωπό τους κόκκινο για να δείχνουν πολύ άσχημοι, κάτι, όμως, για το οποίο καμάρωναν. Τους άρεσε να διακοσμούν το κορμί τους με μελάνι και χάραζαν απαλά τις ζωγραφιές πάνω τους, έτσι ώστε με το αίμα να μένουν σημάδια στο κορμί. Συνήθιζαν, μάλιστα, να χλευάζουν όσους δε διακοσμούσαν το κορμί τους.

Βασικές διατροφικές συνήθειες των Μάγιας

Το καλαμπόκι αποτελούσε τη βασική τροφή των Μάγιας. Το έβαζαν από το βράδυ στον ασβέστη μαζί με νερό. Με αυτόν τον τρόπο το πρωί ήταν μαλακό, μισοψημένο και ξεφλουδισμένο. Το άλεθαν και το έτρωγαν. Για τους οδοιπόρους ήταν μοναδική τροφή, γιατί μπορούσε να διατηρηθεί για μήνες. Κάποιες φορές το έλιωναν σε κούπα και το έπιναν ή έβγαζαν από αυτό το ζουμί του (γάλα) και το έπιηζαν στη φωτιά. Το ρόφημα αυτό το έπιναν ζεστό για πρωινό, ενώ το περίσσευμά του το έπιναν μέσα στην ημέρα

αντί για νερό. Έτρωγαν φαγητά μαγειρευτά από όσπρια και κρέας άγριων ή οικόσιτων πουλιών. Αν δεν είχαν, όμως, κρέας έφτιαχναν σάλτσες με πιπέρι και όσπρια. Οι άντρες συνήθιζαν να τρώνε χωριστά από τις γυναικες.

Διασκέδαση με κρασί και μιμήσεις

Οι ινδιάνοι του Γιουκατάν ήταν πρόσχαροι άνθρωποι. Ήττιναν και γλεντούσαν με πολύ κρασί που έφτιαχναν από μέλι, νερό και μια ρίζα δέντρου. Το κρασί αυτό γινόταν πολύ δυνατό. Ο τρόπος επιστροφής των ανδρών στο σπίτι μετά την οινοποσία ήταν ευθύνη των γυναικών. Η διασκέδασή τους είχε πολλά κωμικά στοιχεία και βασιζόταν κυρίως στη μίμηση. Οι Ισπανοί πολλές φορές πλήρωναν για να παρακολουθήσουν τέτοιες μιμήσεις.

Οι γιατροί των Μάγιας και τρόποι ίασης

Υπήρχαν χειρουργοί ή για να το πούμε σωστά, μαγγανευτές, οι οποίοι θεράπευαν με βότανα και πολλές δεισιδαιμονίες. Οι γιατροί θεραπεύανε με αφαιμάξεις που γίνονταν στο μέρος που πονούσε ο ασθενής.

Οι Μάγιας ως έμποροι

Το επάγγελμα στο οποίο έκλιναν περισσότερο οι Μάγιας ήταν αυτό του εμπόρου, καθώς μετέφεραν αλάτι, ρουχισμό και σκλάβους στη χώρα του Ουλούά και του Ταμπάσκο ανταλλάσσοντάς τα με κακάο και πέτρινες χάντρες, που ήταν και το νόμισμά τους. Με αυτές αγόραζαν συνήθως σκλάβους αλλά και άλλες χάντρες, πιο καλές και φινετσάτες, τις οποίες φορούσαν οι ηγεμόνες ως κοσμήματα στις εορτές.

Προτερήματα των Μάγιας

Οι Ινδιάνοι είχαν την καλή συνήθεια να βοηθιούνται μεταξύ τους σε όλες τις δουλειές. Στον καιρό της σποράς αυτοί που δεν είχαν δικούς τους ανθρώπους για να σπείρουν, μαζεύονταν ανά 20 άτομα περίπου και επιδίδονταν στη δουλειά. Τόσο έντονα συμμετείχαν, που δεν εγκατέλειπαν μέχρι να τελειώσουν. Στις επισκέψεις τους οι Μάγιας πάντα έφεραν μαζί τους δώρο ανάλογο της κοινωνικής τους θέσης. Ο οικοδεσπότης ανταπέδιδε με άλλο δώρο. Επίσης, οι Μάγιας ήταν πολύ ανοιχτοχέρηδες και φιλόξενοι. Όποιος έμπαινε στο σπίτι τους έπρεπε να απολαύσει τη φιλοξενία τους, να φάει και να πιει. Και αν δεν είχαν, έψαχναν στη γειτονιά.

Η σημασία του ονόματος

Τα ονόματα των γονέων περνούσαν πάντα στους γιους και όχι στις κόρες. Τους γιους και τις κόρες τους, τους αποκαλούσαν με το όνομα του πατέρα και της μητέρας · αυτό του πατέρα ως κύριο και αυτό της μητέρας ως επώνυμο. Έτσι, ο γιος του Τσελ και της Τσαν λεγόταν Νατσαντσέλ, που σημαίνει «ο γιος της τάδε και του δείνα». Αυτός είναι και ο λόγος που οι Ινδιάνοι έλεγαν πως οι συνονόματοι συγγενεύουν και όσοι έφεραν το ίδιο όνομα συμπεριφέρονταν σαν συγγενείς μεταξύ τους. Γι' αυτό, όταν κάποιος που προερχόταν από άγνωστη φύτρα, βρισκόταν σε ανάγκη, προσέφευγε στο όνομα.

Στην περίπτωση αυτή, αν υπήρχε κάποιος που έφερε το ίδιο όνομα με αυτόν, τον καλοδεχόταν και του συμπεριφερόταν με κάθε φιλευστλαχνία. Τέλος, καμιά γυναικα και κανένας άνδρας δεν παντρευόταν κάποιον ή κάποια με το ίδιο όνομα, γιατί θεωρούνταν μεγάλη ατίμωση.

Η ιεραρχία και η πολεμική των Μάγιας

Οι Μάγιας είχανε πάντα δυο αρχηγούς · ένα μόνιμο, που το αξιώμα του ήταν κληρονομικό , και έναν έκτακτο, που τον διάλεγαν κάθε τρία χρόνια με πολλές τελετές για να διοργανώσει τη γιορτή που γιόρταζαν πανηγυρικά το μήνα Παξ, δηλαδή στις δώδεκα Μαΐου. Αυτόν τον αποκαλούσαν Νακόν. Αυτός ήταν επίσης αρχηγός ενός δεύτερου σώματος στρατού. Κατά τη διάρκεια αυτών των τριών χρόνων της Θητείας του, ο Νακόν δεν μπορούσε να βρεθεί με γυναικα ούτε και να φάει κρέας. Έχαιρε μεγάλης εκτίμησης και τρεφόταν με ψαρικά και ιγκουάνας.

Δεν επιτρεπόταν να μεθύσει αυτήν την περίοδο. Διατηρούσε τα σκεύη και τα συνεργά του ξεχωριστά στο σπίτι του, δεν τον υπηρετούσε γυναικα και δεν είχε ιδιαίτερες σχέσεις με το χωριό. Αφού περνούσαν τα τρία χρόνια, μπορούσε να ζήσει και πάλι όπως πριν. Αυτοί οι δυο αρχηγοί επιλαμβάνονταν τα του πολέμου. Σε κάθε χωριό υπήρχαν επιλεγμένοι άντρες για οπλίτες που, όποτε υπήρχε ανάγκη ,προστρέχανε με τα όπλα τους. Αυτούς τους ονόμαζαν ολκάνες. Σε περιπτώσεις μεγάλων εχθροπραξιών, όταν οι οπλίτες αυτοί δεν επαρκούσαν, συνέλεγαν επιπλέον άτομα, τα οποία μοιράζονταν μεταξύ τους οι δυο αρχηγοί. Όλοι μαζί , με οδηγό τους μια ψηλή σημαία, έβγαιναν σιωπηλά από το χωριό για να ριχτούν στους εχθρούς τους. Οι μάχες γίνονταν με δυνατές κραυγές και ωμότητα.

Τελετές – ανθρωποθυσίες

Οι ιερείς ήταν οι τσιλάνες. Το λειτούργημα των ιερέων ήταν να εφαρμόζουν πρακτικά τις γνώσεις τους και να τις μεταδίδουν, να καταδεικνύουν τα προβλήματα υγείας και τον τρόπο ίασής τους, να κηρύσσουν την έναρξη στις διάφορες εορτές, να κάνουν τις θυσίες και να τελούν τα μυστήρια. Το λειτούργημα των τσιλάνες ήταν να δίνουν στο λαό τις απαντήσεις σε σχέση με τα δαιμόνια.

Ο ιερέας είχε ως βοηθούς του τους τσάσες, τέσσερις γέροντες που εκλέγονταν για το σκοπό αυτό. Οι νακόνες είχαν να κάνουν με δυο λειτουργήματα: το ένα ήταν μόνιμο και ελάχιστα τιμητικό, καθώς ήταν αυτοί που «άνοιγαν» τα στήθη των ατόμων που θυσίαζαν. Το άλλο, πολύ τιμητικό, είχε να κάνει με την εκλογή τους στο αξιώμα του δεύτερου αρχηγού.

Για να προσδώσουν επισημότητα και δέος στις γιορτές τους οι Μάγιας θυσίαζαν ανθρώπους. Ανθρωποθυσίες γίνονταν επίσης και σε περιπτώσεις συμφορών ή αναποδιών, όπου συνεισφέρανε όλοι προκειμένου να αγοραστούν σκλάβοι. Άλλοτε προσέφεραν από ευσέβεια τα παιδιά τους τα οποία μέχρι την ημέρα της εορτής τα πρόσεχαν πολύ. Οι ανθρωποθυσίες που περιγράφονται είναι ιδιαιτέρως φρικιαστικές, αφού έκοβαν κομμάτια από το σώμα και τρυπούσαν ή έγδερναν σημεία των θυσιαζούμενων.

Σε περιπτώσεις μεγάλων κακών έκαναν φοβερότερες θυσίες βγάζοντας την καρδιά του θύματος, αφού προηγουμένως είχαν καλύψει το κεφάλι του και είχαν χρωματίσει το κορμί του γαλάζιο. Ανοίγοντας το αριστερό σημείο του στήθους , του έβγαζαν την καρδιά και έβαφαν με το αίμα της το

πρόσωπο του δαιμονίου, ενώ παράλληλα όλοι χόρευαν γύρω από το νεκρό σώμα. Άλλες πηγές αναφέρουν ότι στη συνέχεια επιδίδοντο και σε κανιβαλισμό.

Πρέπει, όμως, να κατανοήσουμε το λόγο που οι Μάγιας έκαναν ανθρωποθυσίες. Ούτε βάρβαροι ήταν ούτε ανθρώπινο σώμα ήθελαν να τρώνε. Η τελετουργία ήταν επανάληψη του θείου δράματος. Οι Μάγιας πίστευαν ότι οι δημιουργοί-θεοί της δυναστείας τους κατέστρεψαν τους «πρώτους ανθρώπους» που είχαν πέσει θύματα των αμαρτιών και των ελαττωμάτων τους.

Και οι ίδιοι οι θεοί, όμως, καταστράφηκαν στο καταστροφικό-αναγεννητικό έργο τους. Έτσι, με την τελετή της ανθρωποθυσίας πίστευαν ότι επιστρεφόταν στους ίδιους τους θεούς μέρος του εαυτού τους, πλουτίζονταν και ολοκληρώνονταν, κλείνοντας έτσι τον κύκλο της δημιουργίας τους με την ενσωμάτωση του ύψιστου δημιουργού μέσα στα κτίσματά του την ώρα της δημιουργίας. Πέρα από τις καθιερωμένες ημερομηνίες θυσιών, οι άνθρωποι έπρεπε να πληρώσουν το «χρέος» τους και όποτε ο θεός τους το θύμιζε με συμφορές, γιατί είχαν αμαρτήσει ξανά και δεν είχαν πια άλλη λύση πέρα από τη θέωση. Αυτό ήταν για τους Μάγιας η ανθρωποθυσία: μια δημιουργική καταστροφή. Η κατανάλωση κρέατος ήταν απλώς μια θεοφαγία και όχι ανθρωποφαγία. Όταν το θύμα στη θυσία ήταν άνθρωπος, αποκτούσε τη μορφή των θεοτήτων. Γι' αυτό και πρόσεχαν ιδιαίτερα τα μικρά παιδιά που έμελλε να θυσιαστούν, καθώς γι' αυτούς ήταν θεοί. Γι' αυτόν το λόγο συχνά ήταν τιμή για κάποιον να θυσιαστεί. Υπάρχουν μάλιστα και μαρτυρίες που λένε ότι, όταν έπαιζαν το γνωστό παιχνίδι με την μπάλα, ο νικητής θυσιαζόταν στους θεούς, ενώ σύμφωνα με άλλες μαρτυρίες ήταν τιμή για το νικητή μαχών να θυσιαστεί.

Πρέπει, βέβαια, να τονίσουμε ότι στην ουσία οι πηγές μας για τους Μάγιας προέρχονται από τους Ισπανούς, μια και μας παραδίδονται ελάχιστες πηγές από τους ίδιους τους Μάγιας. Δεν αποκλείεται έτσι να έχουν φτάσει σε εμάς και υπερβολές από τους Ισπανούς, ίσως στην προσπάθειά τους να καλύψουν τις δικές τους ιεροσυλίες και ασέλγειες στους λαούς της αμερικανικής ηπείρου. Εξάλλου, ο Χριστιανισμός και ο θρησκευτικός φανατισμός που ακολούθησε επέφερε και την ολοκληρωτική καταστροφή της φορητής πολιτιστικής κληρονομιάς των Μάγιας με εξαιρεση τεσσάρων οιλιγοσέλιδων κωδίκων, οι οποίοι, άγνωστο πώς, διεσώθησαν. Πρόκειται για τους οι κώδικες της Δρέσδης, της Μαδρίτης, των Παρισίων και του Γκρόλιερ (Grolier). Από τους κώδικες αυτούς προέρχονται οι πληροφορίες περί αστρονομίας και ημερολογίων που μας διασώζονται. Μοναδικές άλλες πηγές αποτελούν το βιβλίο Πότπολ Βου (Popol Vuh: Βιβλίο Συμβουλών) και τα βιβλία Τσιλάμ Μπαλάμ (Chilam Balam: Βιβλίο του Προφήτου Μπαλάμ). Το πρώτο χρονολογείται στη Μετακλασική περίοδο, περιλαμβάνει μυθιστορία της φυλής των Κιτσέ (Quiché) και προέρχεται από τα δυτικά υψίπεδα της Γουατεμάλας.

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΡΟΜΗΣ

1η ημέρα: ΑΘΗΝΑ/ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ/ΛΑΡΝΑΚΑ – KANKOYN – ΤΟΥΛΟΥΜ

Συγκέντρωση στο αεροδρόμιο με την ταξίδιωτική μας ομάδα και πτήση μέσω ενδιάμεσου σταθμού για το Κανκούν, στη χερσόνησο του Γιουκατάν του Μεξικού.

Αφίξη στο Κανκούν και άμεση μετάβαση οδικώς στο **Τουλούμ**, στις ακτές της Καραϊβικής, έναν τόπο, που συνδυάζει κατάλευκες σαν αλάβαστρο αμμουδιές με φοίνικες και κρυστάλλινα νερά, με τον αρχαίο πολιτισμό των Μάγια.

Αφίξη στο Τουλούμ, μεταφορά και τακτοποίηση στο ξενοδοχείο μας. Διανυκτέρευση.

2η ημέρα: ΤΟΥΛΟΥΜ – ΡΙΒΙΕΡΑ ΜΑΓΙΑ: Αρχαιολογικός χώρος Τουλούμ – μπάνιο σε σενότα

Κατά τους Μάγια, οι θεοί έδωσαν εντολή να δημιουργηθεί ο ουρανός, ο οποίος κάλυψε τη γη με φως. Από το φως ήρθε το νερό που έδωσε ζωή στα δέντρα, τα οποία με τη σειρά τους έγιναν σπίτι για τα πουλιά, που μετέφεραν τους σπόρους των λουλουδιών. Στη συνέχεια ήρθαν οι τάπιροι (ζωάκια του Γιουκατάν) και οι φασιανοί. Κάτω από το ατάραχο φως του φεγγαριού, αυτό το μοναδικό μέρος γέμισε με παραδείσια γνωρίσματα για να το απολαμβάνει η ανθρωπότητα αιωνίως.

Ριβιέρα Μάγια ονομάζεται η περιοχή το Μεξικού που βρέχεται από την Καραϊβική. Πρόκειται για ένα από τα πιο μαγευτικά κομμάτια της Καραϊβικής. Αφεθείτε στη μαγεία των εκθαμβωτικών νερών και των ονειρεμένων κάτασπρων παραλιών με τους κοκκοφοίνικες, στο βαθύ γαλάζιο της θάλασσας, στην καταπράσινη φύση που εκτείνεται πέρα από τον ορίζοντα και περάστε μοναδικές στιγμές που θα σας μείνουν αξέχαστες σε αυτόν τον παράδεισο, ανάμεσα στα ίχνη των Μάγια και στις εξεζητημένες ξενοδοχιακές μονάδες, έτοιμες να ικανοποιήσουν τα θέλω σας.

Θα ξεναγηθούμε επίσης στον αρχαιολογικό χώρο των Μάγια στο Τουλούμ, στον λόφο 12 μέτρων πάνω από την Καραϊβική, και θα έχουμε ελεύθερο χρόνο για να απολαύσουμε τις πανέμορφες παραλίες της περιοχής.

Μετά την ξενάγησή μας, θα μας περιμένει μία αξέχαστη εμπειρία: **μπάνιο σε μια σενότα**, μία εσωτερική λίμνη με καταπράσινα νερά! Το ταξίδι,

βλέπετε, είναι Versus και οι εμπειρίες είναι μοναδικές και διαδέχονται η μία την άλλη.
Διανυκτέρευση στο Τουλούμ.

3^η ημέρα: ΤΟΥΛΟΥΜ: ελεύθερη ημέρα στις παραλίες της Καραϊβικής

Αφιερώνουμε μία ολόκληρη ημέρα για να απολαύσουμε το μπάνιο μας στις παραλίες της Καραϊβικής, για να νιώσουμε τη μαγευτική αισθηση που μόνο το κολύμπι στα κρυστάλλινα νερά της Ριβιέρα Μάγια μπορεί να μας χαρίσει.
Διανυκτέρευση στο Τουλούμ.

4^η ημέρα: ΤΟΥΛΟΥΜ – ΒΑΓΙΑΔΟΛΙΔ – ΤΣΙΤΣΕΝ ΙΤΖΑ – ΜΕΡΙΔΑ

Αφήνουμε σήμερα το Τουλούμ και οδεύουμε προς τη Μέριδα. Πρώτος σταθμός μας η γραφική πόλη **Βαγιαδολίδ**, με τους πολιτιστικούς θησαυρούς, που περιλαμβάνουν εντυπωσιακές εκκλησίες και γοητευτικές γειτονιές, όπου θα και ξεναγηθούμε. Οι δρόμοι και τα κτίρια του Βαγιαδολίδ διατηρούν μια έντονη αισθηση του παρελθόντος.

Η επόμενή μας επίσκεψη καθοδόν είναι σε έναν συγκλονιστικό αρχαιολογικό χώρο, από τους πλουσιότερους και σημαντικότερους στον κόσμο: είναι το **Τσιτσέν Ιτζά**, η μητρόπολη των Μάγια στην κλασική και μετακλασική περίοδο της ακμής τους.

Αμέτρητοι ναοί χωμένοι μέσα στη ζούγκλα, το κυκλικό αστεροσκοπείο, το μεγαλύτερο γήπεδο του παιχνιδιού της μπάλας, οι χώροι των ανθρωποθυσιών και φυσικά η επιβλητική βαθμιδωτή πυραμίδα-ναός του Κουκουλκάν, μαρτυρούν το μεγαλείο της έξοχης αυτής πόλης. Λέγεται μάλιστα πως κατά την εαρινή και φθινοπωρινή ισημερία (21 Μαρτίου και 22 Σεπτεμβρίου), κατά την ανατολή και τη δύση του ηλίου, σχηματίζεται η σκιά ενός φιδιού με στέμμα, του Θεού Κουκουλκάν, να κατεβαίνεις τις σκάλες! Και όταν χτυπάς τα χέρια σου σε ορισμένο σημείο της πλευράς της μεγάλης πυραμίδας, ο ήχος είναι ακριβώς ο ήχος του κετζάλ, του ιερού πουλιού των Μάγια.

Μετά την ξενάγησή μας, θα έχουμε την ευκαιρία να δούμε άλλη μία **σενότα**, πριν συνεχίσουμε για τη **Μέριδα**, από τις πλέον ιστορικές και όμορφες πόλεις το Μεξικού. Άφιξη, μεταφορά και τακτοποίηση στο ξενοδοχείο, δείπνο και διανυκτέρευση.

5^η ημέρα: ΜΕΡΙΔΑ (ξενάγηση) – πτήση για ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ – ΠΟΥΕΜΠΛΑ (ξενάγηση)

Πάμε σήμερα να περιηγηθούμε στην πόλη της Μέριδα και να ανακαλύψουμε πολλά από τα

μυστικά της. Η σημερινή πρωτεύουσα του Γιουκατάν ιδρύθηκε το 1542, από τον Ισπανό Φρανθίσκο ντε Μοντέχο. Η αρχιτεκτονική της απηχεί σε μεγάλο βαθμό την τεχνοτροπία εκείνης της εποχής, με τη σημερινή Μέριδα να συνδυάζει τη νεωτερικότητα με το πλούσιο πολιτιστικό παρελθόν. Στη βόλτα μας θα δούμε μεταξύ άλλων τον καθεδρικό ναό, το παλιό σπίτι του Μοντέχο, το δημαρχείο και αρκετά αποικιακού στυλ κτίρια, όπως το Palacio Cantón. Στη συνέχεια θα μεταβούμε στο αεροδρόμιο όπου θα επιβιβαστούμε στην πτήση για την **Πόλη του Μεξικού**, ή **Μέξικο Σίτι**, την πρωτεύουσα της χώρας.

Με την άφιξή μας θα αναχωρήσουμε οδικώς με προορισμό μας την **Πουέμπλα**, το «αποικιακό διαμάντι» του Μεξικού. Η Πουέμπλα είναι μια πόλη με ιδιαίτερα όμορφη αρχιτεκτονική και πατρίδα των πιο χαρακτηριστικών γευστικών απολαύσεων του Μεξικού, όπως η σάλτσα mole. Αργοί νωχελικοί ρυθμοί σε μια πόλη με ιδιαίτερη ταυτότητα που θα ανακαλύψουμε κατά την περιήγησή μας. Μεταφορά και τακτοποίηση στο ξενοδοχείο μας. Διανυκτέρευση.

6^η ημέρα: ΠΟΥΕΜΠΛΑ – ΤΑΞΚΟ – ΚΟΥΕΡΝΑΒΑΚΑ – ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ

Πρωινό στο ξενοδοχείο μας και αναχώρηση με τελικό μας προορισμό την πρωτεύουσα Μέξικο Σίτι. Πρώτος σταθμός στη διαδρομή μας είναι η όμορφη και γραφική πόλη-κόσμημα, το **Τάξκο**. Υπέροχη αρχιτεκτονική στην πόλη που πλούτισε από το ασήμι. Από τα αξιοθέατά της ξεχωρίζει ο Καθεδρικός της ναός, που θα έχουμε την ευκαιρία να επισκεφθούμε, ενώ στη συνέχεια μπορούμε να περιπλανηθούμε στα καλντερίμια της πόλης και στη γραφική αγορά της, όπου θα δούμε ποια τοπικά εδέσματα αποτελούν τις αγαπημένες λιχουδίες των ντόπιων.

Συνεχίζουμε για την **Κουερναβάκα** (Cuernavaca), την πόλη της «αιώνιας άνοιξης», στην οποία διατηρούνται κτίρια-αρχιτεκτονικοί θησαυροί και αυτό γιατί λόγω του ιδανικού της κλίματος, όλοι οι κατακτητές του Μεξικού τη διάλεγαν για κατοικία τους.

Η ημέρα μας ολοκληρώνεται με την άφιξή μας στο **Μέξικο Σίτι**. Διανυκτέρευση.

7^η ημέρα: ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ: Ανθρωπολογικό Μουσείο – ΚΕΡΕΤΑΡΟ (ξενάγηση)

Ξεκινάμε την ημέρα μας με μια πανοραμική γνωριμία με το πάρκο Τσαπούλτεπεκ (Chapultepec), όπου μας περιμένει μια ανεπανάληπτη εμπειρία. Η επίσκεψή μας στο **Εθνικό Ανθρωπολογικό Μουσείο** θα μας κάνει να αισθανθούμε σαν άλλοι Indiana Jones,

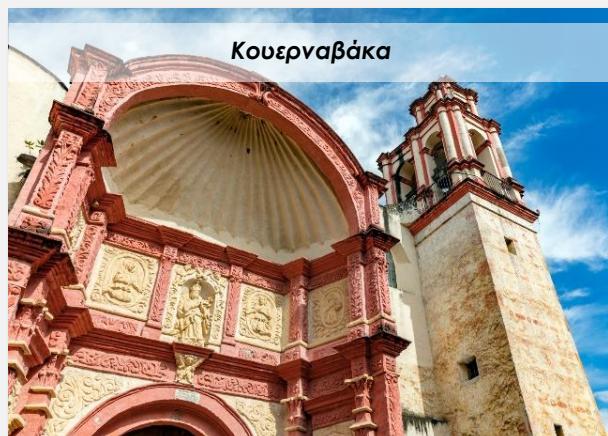
Μέριδα

Πουέμπλα

Τάξκο

Κουερναβάκα

αφού με την είσοδό μας στις διάφορες αίθουσες, θα γνωρίσουμε τα σημαντικότερα ευρήματα των πολυάριθμων προκολομβιανών πολιτισμών που άκμασαν σε όλη την έκταση της χώρας και που είναι γνωστοί ως Μεσοαμερικανικοί. Οι μέρες των Αζτέκων, των Μάγιας, των Ζαποτέκας, των Ολμέκων, των Τολτέκων και τόσων άλλων επανέρχονται μέσα από τα εντυπωσιακά εκθέματα, που είναι ανώτερα κάθε περιγραφής.

Μετά το πέρας της επίσκεψής μας στο Εθνικό Ανθρωπολογικό Μουσείο, θα αναχωρήσουμε για την πόλη **Κερέταρο**, μία από τις 15 «πιο αυθεντικές πόλεις του κόσμου», σύμφωνα με το National Geographic. Το Κερέταρο ιδρύθηκε τον 16ο αι., από μοναστικά τάγματα καθολικών που συγκεντρώθηκαν εδώ, δημιουργώντας μια πόλη-θρησκευτικό κομφοτέχνημα, αλλά και «άβατο» για τους ιθαγενείς της εποχής.

Στην ξενάγησή μας, μεταξύ άλλων, θα δούμε την Ρεπούμπλικα (Teatro de la República) και το υπέροχο υδραγωγείο του 18ου αι. Αφού χαρούμε έναν σύντομο βραδινό περίπατο, θα φτάσουμε στο ξενοδοχείο μας. Τακτοποίηση και διανυκτέρευση.

8η ημέρα: ΚΕΡΕΤΑΡΟ – ΚΑΠΟΥΛΑ – ΠΑΤΣΚΟΥΑΡΟ – ΝΗΣΑΚΙ ΠΑΚΑΝΤΑ (ΗΜΕΡΑ ΤΩΝ ΝΕΚΡΩΝ) – ΜΟΡΕΛΙΑ

Ημέρα μυστικιστική και έντονα φορτισμένη η σημερινή! Ταξιδέψαμε μέχρι εδώ για να ζήσουμε από κοντά τον τρόπο που οι Μεξικανοί λατρεύουν τους νεκρούς τους και συγχρόνως... πανηγυρίζουν τη ζωή με έναν τρόπο πρωτότυπο που καθηλώνει τον επισκέπτη!

Πρωινό και αναχώρηση με τελικό μας προορισμό τη Μορέλια. Πρώτη μας στάση είναι στην πόλη **Καπούλα**, για να δούμε τη μεγαλύτερη Κατρίνα στον κόσμο. «Κατρίνα» ονομάζεται το πιο αναγνωρίσιμο σύμβολο της Ημέρας των Νεκρών, μία από τις μεγαλύτερες γιορτές στο Μεξικό. Πρόκειται για έναν σκελετό ντυμένο με πολυτελή ρούχα, που εμπνέει τους Μεξικανούς να ντυθούν (και να βαφτούν) με παρόμοιο τρόπο κατά τη διάρκεια των εορτασμών.

Συνεχίζουμε στην καρδιά της ορεινής Μιχοακάν, με προορισμό την πόλη **Τζιντζουντζάν**, όπου θα απολαύσουμε μουσικές μπάντες να παιζουν ζωντανά μουσική, και θα θαυμάσουμε τον τρόπο με τον οποίο οι ντόπιοι διακοσμούν με προσφορές και πολύχρωμα λουλούδια τους τάφους των αγαπημένων τους προσώπων.

Επόμενος σταθμός μας το **Πατσκουάρο**, με τον υπέροχο αυθεντικό χαρακτήρα. Θα κάνουμε βόλτα

Ανθρωπολογικό Μουσείο

Ανθρωπολογικό Μουσείο

Μορέλια

Μορέλια

στην ιστορική αυτή κωμόπολη που θα μας παρασύρει σε μια ονειρική πραγματικότητα: στολίδια γιορτής και θανάτου στολίζουν την τοπική αγορά, και χοροί και τραγούδια γεμίζουν τις πλατείες. Με βάρκα θα περάσουμε στο **νησάκι Πακάντα**: τα όσα θα ζήσουμε εκεί γιορτάζοντας την «Ημέρα των Νεκρών» θα μας μείνουν πραγματικά αξέχαστα.

Κατόπιν θα μεταβούμε στο **Κουκοτσούτσο** και από εκεί θα καταλήξουμε στη **Μορέλια**, μία από τις πιο όμορφες επαρχιακές πόλεις του Μεξικού, όπου και θα διανυκτερεύσουμε. Δεν θα παραλείψουμε, ασφαλώς, να προετοιμαστούμε κατάλληλα για τους εορτασμούς της Ημέρας των Νεκρών, με το αντίστοιχο μακιγιάζ και αμφίεστη.

9η ημέρα: ΜΟΡΕΛΙΑ (Ξενάγηση)

Ζωντανό μουσείο αρχιτεκτονικής, η **Μορέλια** μάς εντυπωσιάζει με υπέροχους πλακόστρωτους δρόμους, παραδοσιακά κτίρια, εκκλησίες, μουσεία, καταστήματα. Εδώ θα έχουμε χρόνο να περπατήσουμε και να γευθούμε κάτι από το πολύχρωμο και παραδοσιακό Μεξικό, γεμάτο ζωή και μουσική σε κάθε σχεδόν πλατεία και καλντερίμι. Θα δούμε το κυβερνητικό μέγαρο, κτίσμα του 1770, που πρωτοχίστηκε ως κατηχητήριο ενώ υπήρξε και στρατηγείο κατά τον πόλεμο της Ανεξαρτησίας, καθώς και την πλατεία των Όπλων, το Μεγάρο Κλαβιχέρο και το υδραγωγείο του 18ου αι.

Τέλος θα επισκεφθούμε την αγορά με τα παραδοσιακά προϊόντα αλλά και το νεκροταφείο της Μορέλια για να παρακολουθήσουμε την προετοιμασία για την Ημέρα των Νεκρών. Στη συνέχεια επιστρέφουμε στο ξενοδοχείο μας. Διανυκτέρευση.

10η ημέρα: ΜΟΡΕΛΙΑ – ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ: Ξενάγηση

Αναχωρούμε από τη Μορέλια με τελικό προορισμό μας το **Μέξικο Σίτι**. Άφιξη και ξεκινάμε την περιήγησή μας στη μεξικανική πρωτεύουσα, με την αποικιακή καρδιά της, την **πλατεία Zocalo**. Πρόκειται για την κεντρική πλατεία της πόλης και μια από τις τρεις μεγαλύτερες πλατείες στον κόσμο, που ήταν το τελετουργικό κέντρο της πρωτεύουσας των Αζτέκων, της Τενοτστιτλάν και του Μεγάλου Ναού τους, που καταστράφηκε από τους Ισπανούς το 1524. Την πλατεία περιβάλλουν μοναδικά μνημεία, χαρακτηριστικά κτίσματα των πολιτισμών που σημάδευσαν την ιστορία του τόπου.

Θα επισκεφτούμε τον εντυπωσιακό Καθεδρικό Ναό, έξοχο δείγμα αποικιακής αρχιτεκτονικής γνωστής ως churrigueresque και θα δούμε εξωτερικά το

Μορέλια

Μορέλια

Πόλη του Μεξικού

Πόλη του Μεξικού

Προεδρικό Μέγαρο (Παλάσιο Νασιονάλ). Θα επισκεφθούμε επίσης το **Μουσείο Καλών Τεχνών** όπου μεταξύ άλλων θα δούμε έργα των Ριβέρα, Ορόσκο και Σικέιρος.

Τακτοποίηση στο ξενοδοχείο μας και διανυκτέρευση.

11η ημέρα: ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ: Παναγία Γουαδελούπης, Πυραμίδες Τεοτίχουακάν

Πρωινό στο ξενοδοχείο και ξεκινάμε την ημέρα μας με επίσκεψη στην **Πλατεία των Τριών Πολιτισμών**, το όνομα της οποίας αναφέρεται στις τρεις περιόδους της μεξικανικής ιστορίας: την προ-Κολομβιανή, την Ισπανική, και την περίοδο της ανεξαρτησίας της χώρας. Και οι τρεις αυτές περιόδοι αντανακλώνται στα αρχαία μνημεία και τα κτίρια της πλατείας.

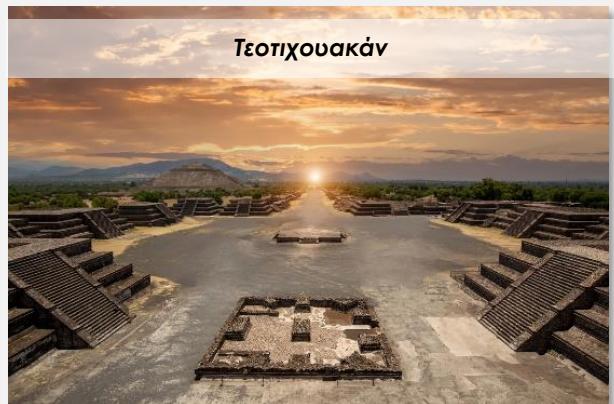
Συνεχίζουμε για την περίφημη **Παναγία της Γουαδελούπης**, το σημαντικότερο προσκύνημα των απανταχού λατινοαμερικάνων. Από εδώ, με αφορμή την εμφάνιση της Παναγίας σε έναν ιθαγενή, ξεκίνησε η βαθιά πίστη τους στην Παναγία και η εναπόθεση όλων των προσδοκιών τους σ' αυτήν. Έκδηλη η θρησκευτική ευλάβεια των πιστών καθώς εισέρχονται στις παλιές εκκλησίες της περιοχής, αλλά και στον εξαιρετικά σύγχρονο ναό.

Στη συνέχεια επισκεπτόμαστε τον σημαντικότερο ίσως ιερό χώρο των προκολομβιανών πολιτισμών, το **Τεοτίχουακάν**, τον τόπο όπου δημιουργήθηκαν οι θεοί και που με τη σειρά τους δημιούργησαν τον κόσμο. Οι τεράστιες πυραμίδες αφιερωμένες στον Ήλιο και τη Σελήνη, η Λεωφόρος των Νεκρών, τα ανάκτορα, ο ναός του Κετσαλκοάτλ, απλά μας καθηλώνουν. Κάθε περιγραφή φαντάζει φτωχή μπροστά στο μεγαλείο του μοναδικού αυτού αρχαιολογικού χώρου.

Επιστροφή στο Μέξικο Σίτι. Διανυκτέρευση.

12η ημέρα: ΜΕΞΙΚΟ ΣΙΤΙ (Μουσείο Φρίντα Κάλο, Χοτσιμίλκο) – Πτήση επιστροφής

Σήμερα θα επισκεφθούμε το σπίτι της Φρίντα Κάλο. Ελεύθερο πνεύμα, εκρηκτική, ανένταχτη αλλά και εύθραυστη, τόσο στην ψυχή όσο και στο σώμα, η Μεξικανή καλλιτέχνιδα, ακολούθησε με απόλυτη πίστη τον προσωπικό, ασυμβίβαστο δρόμο της. Το **Μουσείο Φρίντα Κάλο** είναι ένα από τα πιο ξακουστά αξιοθέατα στο Μέξικο Σίτι. Η καλλιτεχνική της αξία αναγνωρίστηκε μετά τον θάνατό της, με πολλές εκθέσεις πλέον ανά τον κόσμο να τιμούν τα έργα της και μαζί και τα έργα του αξέχαστου παρτενέρ της ζωής της, του Ντιέγκο Ριβέρα. Το σπίτι της, η Κάζα Αζούλ, στο Κογιοακάν του Μέξικο Σίτι, όπου έζησε τα τελευταία χρόνια της ζωής της και άφησε την

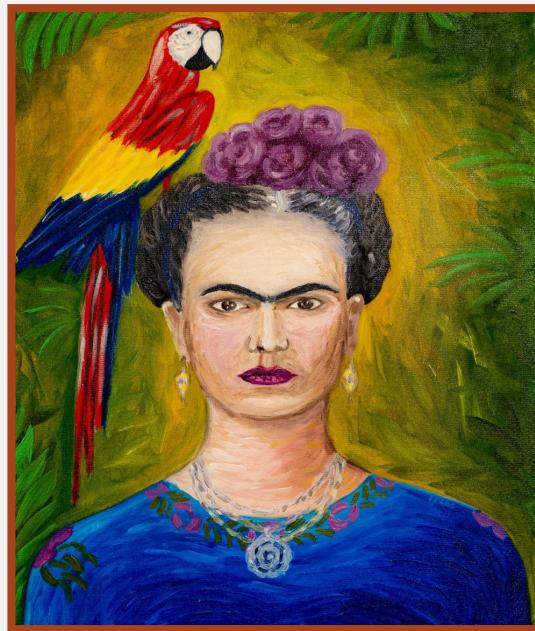
τελευταία της πνοή, είναι σήμερα μουσείο και δημοφιλής προορισμός. Στον Ριβέρα είναι αφιερωμένο το Μουσείο Ντιέγο Ριβέρα ή, όπως το ξέρουν οι Μεξικανοί, Αναουακάλι.

Στη συνέχεια θα επισκεφθούμε την κοντινή περιοχή του **Χοτσιμίλκο**, γνωστή για τα κανάλια της, τα οποία δημιουργήθηκαν από ένα εκτενές σύστημα λιμνών και καναλιών που συνέδεε την περιοχή με την κοιλάδα του Μεξικού. Η υποχώρηση των υδάτων δημιούργησε τα κανάλια αυτά, μαζί με τα τεχνητά νησιά, τα «τσινάμπας» (chinampas). Το θέαμα θα σας εντυπωσιάσει, αφού οι αλέγροι Μεξικανοί, ντυμένοι με πολύχρωμες φορεσιές και τα γνωστά σε όλους σομπρέρο, οδηγούν τις ζωηρόχρωμες γόνδολες τους, τις «πραχινέρας» (trajineras), στολισμένες με λογιών πράγματα, πουλώντας τα αγαθά τους και τραγουδώντας παραδοσιακά τραγούδια!

Μεταβαίνουμε έγκαιρα στο αεροδρόμιο του Μέξικο Σίτι για την πτήση της επιστροφής μας, μέσω ενδιάμεσου σταθμού.

13^η ημέρα: Άφιξη σε ΑΘΗΝΑ/ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ/ΛΑΡΝΑΚΑ

Το παραπάνω πρόγραμμα είναι ενδεικτικό.
Το τελικό ενημερωτικό αποστέλλεται
περίπου 3-5 ημέρες
πριν από την εκάστοτε αναχώρηση.

** Super Τιμή **
για τις 11 πρώτες συμμετοχές

ΔΩΡΕΑΝ

Αποκλειστική ταξιδιωτική ασφάλεια του Versus travel με καλύψεις για τον κορωνοϊό πριν και μετά το ταξίδι αλλά και για καραντίνα κατά τη διάρκεια του ταξιδιού.
Νιώστε απόλυτα προστατευμένοι, όπως σας έχουμε συνηθίσει.

ΠΡΟΣΟΧΗ!

Στο Versus Travel οι ταξιδιώτες έχουν προκαθορισμένο συνολικό κόστος από την αναχώρησή τους. Γι' αυτό και περιλαμβάνονται στην τελική τιμή: Φόροι πόλεων, checkpoints, φιλοδωρήματα, αχθοφορικά όπου είναι δυνατόν. Δεν πληρώνετε τίποτα από αυτά τοπικά, όπως συνήθως συμβαίνει.

ΕΙΔΙΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΓΙΑ ΚΡΑΤΗΣΕΙΣ ΕΩΣ 31/07!

Με προκαταβολή και μέχρι εξαντλήσεως των θέσεων της προσφοράς.

ΑΤΟΜΟ ΣΕ ΔΙΚΛΙΝΟ

Από Αθήνα

Από Θεσσαλονίκη*

Από Λάρνακα**

ΑΝΑΧΩΡΗΣΗ 2024: 25.10

13 ημέρες

3.399€

3.619€

4.639€

Παρέχεται έκπτωση -80€ για κρατήσεις
ΕΩΣ ΚΑΙ 1 μήνα πριν την αναχώρηση

με τους φόρους

Επιβάρυνση μονόκλινου: +1.090 €

Έως 18 άτοκες μηνιαίες δόσεις

* Αναχωρήσεις από Θεσσαλονίκη

'Όλες οι τιμές για αναχωρήσεις από Θεσσαλονίκη περιλαμβάνουν το αεροπορικό εισιτήριο Θεσσαλονίκη – Αθήνα – Θεσσαλονίκη στο οποίο οφείλεται και η διαφορά στην τιμή. Εφόσον επιθυμείτε μπορείτε να αποφύγετε το κόστος αυτό μεταβαίνοντας στην Αθήνα με δικά σας μέσα.

Απαιτούνται 2 διανυκτερεύσεις στην Αθήνα.

Για την διαμονή και τις μεταφορές σας στην Αθήνα δείτε την ειδική προσφορά «**StopOver Athens**»

**Αναχωρήσεις από Λάρνακα

Στις αναχωρήσεις από Λάρνακα περιλαμβάνεται το αεροπορικό εισιτήριο Λάρνακα - Αθήνα - Λάρνακα οι ώρες του οποίου και η αεροπορική εταιρεία επιβεβαιώνονται τη στιγμή της κράτησης, κατόπιν διαθεσιμότητας. Σύμφωνα με τις πτήσεις αν απαιτούνται διανυκτερεύσεις στην Αθήνα και θέλετε να φροντίσουμε εμείς για τη διαμονή σας στην Αθήνα δείτε τις προνομιακές τιμές του "StopoverAthens" από 50 € το άτομο με μεταφορές.

Περιλαμβάνονται

- Αεροπορικά εισιτήρια οικονομικής θέσης με ενδιάμεσο σταθμό.
- Μόνο στο Versus διαμονή στην Πόλη του Μεξικού στο πολυτελές Barcelo Reforma 5*, ένα από τα καλύτερα ξενοδοχεία της πόλης του Μεξικού. Ζητήστε το ξενοδοχείο που σας προσφέρουν στην Πόλη του Μεξικού και μη συμβιβάζεστε με τίποτα λιγότερο!
- Ξενοδοχείο 5* All inclusive resort στην περιοχή του Τουλούμ. Η διαμονή σας ενδέχεται να είναι και στην ευρύτερη περιοχή του Τουλούμ.
- Στις υπόλοιπες πόλεις, ξενοδοχεία 4*, 5* (τοπικής κατηγοριοποίησης) από τα καλύτερα διαθέσιμα στις επαρχιακές πόλεις. Στα ξενοδοχεία στο Μεξικό δεν πρέπει να αναζητάμε πολυτέλεια, κυρίως στην επαρχία, όπου τα καταλύματα είναι απλά και ευχάριστα.
- Ημιδιατροφή καθημερινά. All Inclusive στο Τουλούμ.
- Μεταφορές, ξεναγήσεις, όπως αναγράφονται στο πρόγραμμα.
- Τοπικός ξεναγός.
- Έλληνας έμπειρος αρχηγός.
- Ασφάλεια αστικής ευθύνης.
- Δωρεάν ταξιδιωτικός οδηγός-βιβλίο στα ελληνικά Versus Travel.

Αναχωρήσεις από Κύπρο

Στις αναχωρήσεις από Λάρνακα περιλαμβάνονται οι φόροι, ο επίναυλος καυσίμων, τα φιλοδωρήματα, τα αχθοφορικά (όπου είναι δυνατόν), και η ειδική κυπριακή επιπλέον ταξιδιωτική ασφάλεια χωρίς επιβάρυνση (ζητήστε μας τι περιλαμβάνει).

Δεν περιλαμβάνονται

(δεν ισχύει για τις αναχωρήσεις από την Κύπρο)

- Φόροι αεροδρομίων, επιβάρυνση καυσίμων, φιλοδωρήματα, αχθοφορικά & επιπλέον πακέτο ασφάλειας, τα οποία καταβάλλονται υποχρεωτικά στην Αθήνα. Επιπλέον πακέτο ασφάλειας (Ατυχήματος, απώλειας αποσκευών, δαπάνες επαναπατρισμού λόγω ατυχήματος ή ασθένειας, δαπάνες για έξοδα επέκτασης ταξιδιού λόγω ατυχήματος, δαπάνες για έξοδα επίσκεψης συγγενούς στο εξωτερικό, δαπάνες για επείγουσα επιστροφή στην Ελλάδα, απώλεια ταξιδιωτικών εγγράφων και έξτρα καλύψεων, όπως ιατροφαρμακευτικές και νοσοκομειακές δαπάνες, ασφάλεια προκαταβολής κ.ά.). Ζητήστε πληροφορίες από το τμήμα κρατήσεων για την ακριβή περιγραφή των καλύψεων, το ύψος για την κάθε μια κάλυψη και τους όρους των καλύψεων για αποφυγή παρεξηγήσεων: **990€**

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΓΝΩΡΙΖΕΤΕ ΠΡΙΝ ΤΑΞΙΔΕΨΕΤΕ:

- Το διαβατήριό σας θα πρέπει να έχει τουλάχιστον **6μηνη ισχύ**.
- Βεβαιωθείτε ότι το διαβατήριό σας έχει κενές σελίδες, ισάριθμες με τον αριθμό των χωρών που θα επισκεφθείτε.
- Το γραφείο μας δεν φέρει καμία ευθύνη για οποιοδήποτε πρόβλημα λόγω μη ανανέωσης του διαβατηρίου σας.
- Οι ταξιδιώτες μη ελληνικής υπηκοότητας ή οι κάτοχοι μη ελληνικών διαβατηρίων οφείλουν να ενημερώσουν τις πωλήσεις τη στιγμή της κράτησής τους και να επικοινωνούν κατ' ίδιαν με την πρεσβεία της χώρας στην οποία επιθυμούν να ταξιδέψουν, προκειμένου να πληροφορηθούν τα όποια διαδικαστικά για την έκδοση βίζας, εφόσον αυτή απαιτείται. Το Versus Travel δεν φέρει καμία ευθύνη για τυχόν πρόβλημα που ενδεχομένως παρουσιαστεί σε κάποιο αεροδρόμιο.
- Σε πολλές ευρωπαϊκές χώρες, αλλά και στην Τουρκία, μπορείτε να ταξιδέψετε με αστυνομική ταυτότητα νέου τύπου. Διευκρινίζουμε ότι αυτό γίνεται μόνο με πολιτική ταυτότητα και όχι με υπηρεσιακή. Ενημερωθείτε σχετικά από το τμήμα πωλήσεων.
- Συμμετοχή στην εκδρομή σημαίνει ότι έχετε διαβάσει το παρόν πρόγραμμα, το έχετε κατανοήσει και συμφωνείτε με τα αναγραφόμενα, και ότι αναντίρρητα **αποδέχεστε τους όρους συμμετοχής** που αναγράφονται στα έντυπά μας και στο σάιτ μας στο Ίντερνετ. Αν θέλετε να διαβάσετε τους όρους συμμετοχής, παρακαλούμε ζητήστε να σας αποσταλούν.

Πώς γίνεται η κράτησή σας

Η **κράτησή σας πραγματοποιείται** είτε ηλεκτρονικά στο www.versustravel.eu, είτε στα γραφεία μας τηλεφωνικά ή με φυσική παρουσία, με τα πλήρη στοιχεία σας (διεύθυνση με ταχυδρομικό κώδικα, τηλέφωνα, e-mailκ.λπ.).

Το e-mail σας είναι για εμάς ιδιαίτερα σημαντικό, γιατί μας δίνεται η δυνατότητα να σας στέλνουμε μικρά ή μεγάλα μυστικά προετοιμασίας που έχουμε εδώ και χρόνια συλλέξει.

Με την κράτησή σας προσκομίστε στο e-mail data@versustravel.eu ή με φυσική παρουσία στα γραφεία μας φωτοτυπία του διαβατηρίου σας και τη σύμβαση ταξιδιού υπογεγραμμένη. **Χωρίς αυτά** δεν είναι έγκυρη η κράτησή σας και δεν είναι δυνατή η ασφάλεια της προκαταβολής που περιλαμβάνει το Versus στα προγράμματά του. Σας παρακαλούμε να μη χρησιμοποιείτε το φαξ για την αποστολή του διαβατηρίου σας, μια και δεν είναι ευκρινή όλα τα πεδία του.

Η οριστικοποίηση της κράτησής σας, καθώς και των εκάστοτε προσφορών μας, γίνεται με κατάθεση της προκαταβολής (πρέπει να έχει προηγηθεί η δήλωση συμμετοχής σας). Η προκαταβολή για το συγκεκριμένο ταξίδι ορίζεται στα 500€.

Σας παρακαλούμε δηλώστε ως αιτιολογία της κατάθεσης το ονοματεπώνυμο ενός από τα άτομα που ταξιδεύει, έτσι ώστε το ποσό να αντιστοιχιστεί στη δική σας κράτηση.

Πληρωμές μπορούν να γίνονται και στα γραφεία μας με μετρητά ή με πιστωτικές κάρτες. Στην περίπτωση χρήσης πιστωτικής κάρτας, για την προκαταβολή η χρέωση αυτής γίνεται εφάπαξ.

12-18 ΑΤΟΚΕΣ ΔΟΣΕΙΣ

Το υπόλοιπο μπορεί να αποπληρωθεί και με 12-18 ΑΤΟΚΕΣ ΔΟΣΕΙΣ, με χρήση πιστωτικής κάρτας (Πρόγραμμα έως 18 άτοκες δόσεις για ταξίδια κόστους άνω των 2.500€, συμπεριλαμβανομένων των φόρων. Για ποσά μικρότερα των 2.500€ γίνονται μέχρι και 12 άτοκες δόσεις). Ενημερωθείτε έγκαιρα από τον ταξιδιωτικό σας σύμβουλο για τις πιστωτικές κάρτες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα άτοκων δόσεων και ελέγχετε με την τράπεζά σας το ημερήσιο πιστωτικό όριο συναλλαγών της κάρτας σας.

Πληρωμές με πιστωτική κάρτα μπορούν να γίνουν και ηλεκτρονικά, συμπληρώνοντας μια ειδική αίτηση που μπορούμε να σας αποστείλουμε.

Αριθμοί λογαριασμών καταθέσεων

ALPHA BANK:

126 00 23 20 0026 60

iban:GR82 0140 1260 1260 0232 0002 660

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ:

702 48 48 96 95

iban:GR08 0110 7020 0000 702 4848 9695

EUROBANK:

0026 0059 49 0200 45 55 61

iban:GR120 2600 59 0000 4902 0045 5561

ΠΕΙΡΑΙΩΣ:

5102 - 071578 - 793

iban: GR65 0172 1020 0051 0207 1578 793

Όλα εμφανίζουν την επωνυμία

VersusTravel

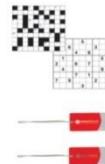
ΑΠΑΡΑΙΤΗΤΩΣ ΑΝΑΓΡΑΦΕΤΕ ΤΟ ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ ΣΑΣ ΚΑΙ ΤΟΝ ΠΡΟΟΡΙΣΜΟ στην κατάθεση της προκαταβολής σας, με σκοπό να καταχωρθεί σωστά στην κράτησή σας και στο φάκελό σας.

Για την αποφυγή κάθε ταλαιπωρίας σας, παρακαλούμε ελέγχετε το ημερήσιο πιστωτικό όριο συναλλαγών των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών σας, πριν προβείτε στην όποια συναλλαγή με το Versus Travel.

Versus Gifts & Accessories

Για τα 20 χρόνια λειτουργίας του, το Versus Travel προσφέρει δωρεάν στους ταξιδιώτες του:

1. Νέα μοντέρνα tags πολυτελείας, που δεν θα αποχωρίζεστε από τα ταξίδια σας
2. Travel kit με Sudoku, σταυρόλεξα, παιχνίδια γνώσεων, λογικής και παρατηρητικότητας, για να περνάει έγκολα η ώρα σας στο αεροπλάνο
3. Στυλό

ΔΩΡΕΑΝ ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΟΙ ΟΔΗΓΟΙ VERSUS

Το Versus Travel, προσπαθώντας να καλύψει το κενό της ελληνικής αγοράς σε ταξιδιωτικούς οδηγούς στην ελληνική γλώσσα για τις χώρες που επισκέπτεται, εγκαινιάζει την έκδοση μιας σειράς ποιοτικών ταξιδιωτικών βιβλίων - οδηγών (προϊόν της μεγάλης μας ταξιδιωτικής εμπειρίας), που προσφέρονται δωρεάν στους ταξιδιώτες της κάθε εκδρομής.

STOPOVER ATHENS

Συνδυάστε την Αθήνα με όλο τον πλανήτη

Για τους ταξιδιώτες της περιφέρειας της Ελλάδας & της Κύπρου των οργανωμένων ταξιδιών του Versus Travel

VERSUS North

VERSUS TRAVEL Cyprus

2 διανυκτερεύσεις, μία στο πήγαινε και μία στο έλα στο ξενοδοχεία TITANIA ή λαρόμοιο, με πρωινό & 4 μεταφορές από/προς το αεροδρόμιο.

ΤΥΠΟΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	01.11.2024-28.02.2025	01.03.2025-31.03.2025	01.04.-30.04.2025 01.07.-31.08.2025	01.05.-30.06.2025 01.09.-31.10.2025
ΔΙΚΛΙΝΟ	198€	205€	190€	215€
ΤΡΙΚΛΙΝΟ	178€	190€	147€	164€
ΜΟΝΟΚΛΙΝΟ	326€	370€	350€	390€

2 διανυκτερεύσεις, μία στο πήγαινε και μία στο έλα, στο ξενοδοχείο HOLIDAY INN, πλατιού του αεροδρομίου. Το ξενοδοχείο διαθέτει δωρεάν Shuttle Bus ανά 1 ώρα από/προς το αεροδρόμιο.

ΤΥΠΟΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	01.11.2024-31.03.2025
ΔΙΚΛΙΝΟ	130€
ΜΟΝΟΚΛΙΝΟ	240€

2 διανυκτερεύσεις, μία στο πήγαινε και μία στα ATHENAEUM HOTELS (PALACE, GRAND, SMART) με πρωινό & 4 μεταφορές από/προς το αεροδρόμιο.

ΤΥΠΟΣ ΔΩΜΑΤΙΟΥ	01.11.2024-31.03.2025	01.04.2025-30.04.2025	01.05.2025-31.10.2025
ΔΙΚΛΙΝΟ	165€	160€	180€
ΤΡΙΚΛΙΝΟ	158€	126€	144€
ΜΟΝΟΚΛΙΝΟ	305€	310€	350€

Σημειώσεις:
1. Η παραπάνω προσφορά ισχύει μόνο εάν ο ταξιδιώτης συμμετέχει σε οργανωμένο ταξίδι και μέχρι εξαντλήσεως των δωμάτων. Υπάρχει δυνατότητα επλογής και άλλων ξενοδοχείων.

Μπορείτε εάν θέλετε να προσθέστε και άλλες διανυκτερεύσεις στην Αθήνα.

2.Στις τιμές δεν συμπεριλαμβάνεται ο φόρος διαμονής. Η χρέωση για τα 4^η θα είναι 3 € το δωμάτιο την ημέρα πληρωτέα απευθείας από τον πελάτη στο ξενοδοχείο.

Ο διαφορετικός κόσμος του Versus

Οι καινοτομίες που ανέτρεψαν τα ταξιδιωτικά δεδομένα

Το ταξίδι είναι ένας άλλος τρόπος για να βλέπουμε τα πράγματα. Αλλάζουμε μέσα μας όταν ταξιδεύουμε, όταν αλλάζουν οι γεωγραφικές μας συντεταγμένες.

Ενάντια στην απλώς διεκπεραιωτική αντίληψη της ελληνικής αγοράς, το VersusTravel έχει εισαγάγει πρωτοποριακές υπηρεσίες και παροχές, επενδύσεις που επιστρέφουν σε εσάς. Μερικές από αυτές αναδεικνύουν τον διαφορετικό κόσμο του Versus και είναι καινοτόμες και σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

Πάντα υπό την προστασία μας

- **Ταξιδιωτικοί οδηγοί στα Ελληνικά, από τις εκδόσεις του Versus, δωρεάν για τους ταξιδιώτες μας – κάτι που έλειπε από την ελληνική αγορά.**

Πρόκειται για ταξιδιωτικούς οδηγούς που αφορούν όλους τους εξωτικούς και ευρωπαϊκούς προορισμούς. Εσωκλείουμε σε αυτούς τη γνώση μας στους προορισμούς, το μεράκι μας και την επιθυμία μας να απολαμβάνει ο ταξιδιώτης αυτά που του αξίζουν.

- VersusClub, η πρώτη ταξιδιωτική λέσχη στην Ελλάδα, μια πρωτοποριακή ιδέα του Versus που εδώ και περίπου μία δεκαετία αποτελεί το ταξιδιωτικό στέκι της Αθήνας (Καραγεώργη Σερβίας 4, Σύνταγμα, 7ος όροφος). Δωρεάν συμμετοχή.

Μια μικρή θεατρική σκηνή, με σκηνικά αλλά και πολυδιάστατες εκδηλώσεις γενικού ενδιαφέροντος, που ξεφεύγουν πολύ από το πλαίσιο της στεγνής παρουσίασης ενός προορισμού με εμπορικό σκοπό.

Το VersusClub, με ιδιαίτερες θεματικές βραδιές και επιπλέον γεύσεις και μουσικές, απογειώνει τη διάθεση, ιχνηλατώντας νοερά το ελληνικό και παγκόσμιο ανάγλυφο, με προσκεκλημένους δημοσιογράφους, συγγραφείς, εισηγητές από τον χώρο των τεχνών, των επιστημών και των γραμμάτων, ηθοποιούς, καθηγητές πανεπιστημίου αλλά και αντιπροσώπους πρεσβειών.

Στο VersusClub αποδεικνύονται η αγάπη και η φροντίδα του Versus, μέσα από την «ταξιδιωτική σκηνή της Τετάρτης», όπου γινόμαστε όλοι μια παρέα. **Οι βραδιές είναι δωρεάν για τους ταξιδιώτες και κλείνουν με κρασάκι και κουβεντούλα, με θέα την Ακρόπολη, σε ένα loungebar αεροδρομίου που έχουμε διαμορφώσει** (απαραίτητη δήλωση συμμετοχής). Δείτε τις στο versustravel.eu.

Σας περιμένουμε...

- **Μεγάλες εκδηλώσεις, προσφορά του VersusTravel**

Πραγματοποίηση μεγάλων εκδηλώσεων, μοναδικών για τον τομέα του τουρισμού στην Ελλάδα, που μας έφεραν πιο κοντά και μας χάρισαν στιγμές που ποτέ δεν θα ξεχάσουμε (ίδρυση του VersusClub – εκδήλωση στο LedraMarriott, 15 χρόνια του Versus – εκδήλωση στο περιστύλιο του Ζαππείου Μεγάρου, ίδρυση του VersusTravel στη Θεσσαλονίκη – εκδήλωση στο ξενοδοχείο «PortoPalace», 20 χρόνια Versus – εκδήλωση-πάρτι στο Στάδιο Ειρήνης και Φιλίας, εκδήλωση-παράσταση στο «Παλλάς» με τον αξεπέραστο Γιάννη Ζουγανέλη). Για εμάς ο ταξιδιώτης είναι στο κέντρο του ενδιαφέροντος και της αγάπης μας.

- **Επιπλέον ταξιδιωτική ασφάλεια και παροχές υγείας**

Το **VersusTravel** ασφαλίζει τους ταξιδιώτες του με επιπλέον ταξιδιωτική ασφάλεια αιτυχήματος και άλλων καλύψεων κατά τη διάρκεια του ταξιδιού αλλά και της προκαταβολής σας σε περίπτωση που δεν καταφέρετε να πραγματοποιήσετε το ταξίδι σας. Αυτή είναι μια ασφάλεια επιπλέον της ασφάλειας αστικής ευθύνης που όλα τα τουριστικά γραφεία είναι υποχρεωμένα να παρέχουν. Είναι ταξιδιωτική ασφάλεια που την περιλαμβάνουμε στην τελική τιμή χωρίς επιπλέον χρέωση. Ζητήστε μας το έγγραφο που αναφέρει τις περιπτώσεις τις οποίες καλύπτει.

- **Άτοκες δόσεις**

Το ταξιδιωτικό σας όνειρο γίνεται ακόμα πιο προσιτό με τη δυνατότητα αποπληρωμής όλων των ταξιδιών μας με άτοκες δόσεις (έως και 18).

- **Versus gifts και απασχόληση στο αεροπλάνο**

1. Travel kit εκδόσεως Versus, με sudoku, σταυρόλεξα, παιχνίδια γνώσεων, λογικής και παρατηρητικότητας, για να περνάει ευχάριστα η ώρα σας κατά τη διάρκεια της πτήσης σας.
2. Νέα μοντέρνα tags πολυτελείας, που δεν θα τα αποχωρίζεστε από τα ταξίδια σας.
3. Στυλό.

- **Ενημερωτικές συγκεντρώσεις πριν από κάθε εκδρομή – VersusLive**

Στα κεντρικά μας γραφεία στο Σύνταγμα, Φιλελλήνων 7, πραγματοποιούνται οι ενημερωτικές συγκεντρώσεις πριν από την αναχώρηση κάθε εκδρομής. Εκεί οι ταξιδιώτες συναντούν τον αρχηγό τους, ο οποίος τους δίνει «κατευθυντήριες οδηγίες». Επιπλέον, μέσω του συστήματος VersusLive μπορούν και οι ταξιδιώτες της Περιφέρειας και της Κύπρου να παρακολουθούν τις συγκεντρώσεις αυτές μέσα από τον υπολογιστή τους.

- **Πρακτικές οδηγίες και συμβουλές – Μυστικά χρόνων στη διάθεσή σας**

Έπειτα από εμπειρία πολλών χρόνων έχουμε καταφέρει να συγκεντρώσουμε μυστικά και συμβουλές για την καλύτερη προετοιμασία σας, άρα και απόλαυση του ταξιδιού σας, σε ειδικό φυλλάδιο που μπορείτε να λάβετε ηλεκτρονικά. To VersusTravel δεν αφήνει τίποτα στην τύχη του.

Το ταξίδι με το Versus– Μια διαφορετική αντίληψη

Εξασφαλισμένες αναχωρήσεις

...εσείς θα το ρισκάρετε;

To VersusTravel έχει εξασφαλίσει και προπληρώσει χιλιάδες θέσεις, πάντα με τις καλύτερες εταιρείες και πτήσεις, με αποτέλεσμα όχι μόνο την καλύτερη τιμή για εσάς, αλλά και εξασφαλισμένες αναχωρήσεις. Οι ταξιδιώτες λένε πως «αν μια εκδρομή δεν πραγματοποιηθεί στο VersusTravel, δεν πραγματοποιείται πουθενά». Με τη μεγάλη συμμετοχή, την αγάπη και τη στήριξη των φίλων του το VersusTravel έχει **τα μικρότερα ποσοστά ακύρωσης εκδρομών**. Αν δεν θέλετε να βιώσετε απογοητεύσεις και ακυρώσεις της τελευταίας στιγμής, που θέτουν σε κίνδυνο τις διακοπές σας, επιλέξτε ένα από τα ταξίδια μας και απλώς ετοιμάστε βαλίτσες...

«Διαβασμένοι» αρχηγοί

Ο σωστός αρχηγός δίνει προστιθέμενη αξία σε ένα ήδη καλά οργανωμένο ταξίδι. Είναι αυτός που μαζί με το εμπεριστατωμένο πρόγραμμα θα σας μυήσει στα μυστικά του προορισμού. Αν δεν θέλετε ο αρχηγός σας να παραμένει αμίλητος σε μια γωνιά ή εσείς να ξέρετε περισσότερα από αυτόν, επιλέξτε ένα ταξίδι του VersusTravel. Όλοι πιλέον γνωρίζουν ότι το Versus έχει την πιο εξειδικευμένη ομάδα Ελλήνων αρχηγών. Εσείς γιατί να το ρισκάρετε;

Τα προγράμματά μας – Αποκλειστικές εμπειρίες ζωής – Επιτόπια έρευνα – Διεύρυνση προορισμών

Διαβάστε προσεκτικά την παράγραφο «Η διαφορετικότητα του Versus» που υπάρχει σε κάθε ταξίδι, για να βρείτε μερικά από τα στοιχεία που κάνουν το κάθε πρόγραμμα ξεχωριστό. Ενάντια στο πνεύμα των περικοπών των ημερών, το Versus προσφέρει πλουσιοπάροχα προγράμματα, δίνοντας έμφαση σε ουσιαστικές εμπειρίες που θα συντροφεύουν τη ζωή σας. Δεν αρκούμαστε στο να χαράσσουμε γραμμές στον χάρτη, θέλουμε να τις διερευνούμε προσωπικά. Ταξιδεύουμε συνεχώς, ελέγχουμε μόνοι μας τα ξενοδοχεία και τις υπηρεσίες σε σημεία που δεν τα βάζει ο νους σας και δεν καταφεύγουμε στην εύκολη οδό αναζήτησης πληροφοριών αποκλειστικά και μόνο από το Ίντερνετ. Εντάσσουμε έτσι ό,τι πιο καινούργιο και ενδιαφέρον έχει ένας τόπος, διαμορφώνοντας μία από τις πιο εξειδικευμένες συλλογές ταξιδιών στον ευρωπαϊκό χώρο, μεγαλύτερη ακόμα και από διοργανωτές ταξιδιών μεγάλων πληθυσμιακά ευρωπαϊκών χωρών. Από τα λουλουδένια χαλιά του Καθολικού Πάσχα στη Γουατεμάλα

μέχρι μια διανυκτέρευση κάτω από τα αστέρια στην Ιορδανία προσφέρουμε διαρκώς εμπειρίες ζωής που θα βρείτε μόνο στο Versus!

Ολοκληρωμένο κόστος, πληρωτέο εδώ

Όχι κρυμμένα κόστη, όχι υποχρεωτικές πληρωμές εκτός Ελλάδας ή Κύπρου (εκτός ελαχίστων αναγκαστικών εξαιρέσεων), όχι προαιρετικές εκδρομές και κενές ημέρες (εκτός από τις αναγκαστικές ελεύθερες ημέρες κατά την επίσκεψη πόλεων). Στην τελική τιμή περιλαμβάνονται φόροι, φιλοδωρήματα, και χρεώσεις αποσκευών (όπου υπάρχουν), φόροι ξενοδοχείων και πόλεων. Τίποτε από αυτά δεν πληρώνεται τοπικά. Χαλαρώστε και απολαύστε το ταξίδι σας.

Οι πιο ανταγωνιστικές τιμές

Πολεμάμε με πάθος για την πιο ανταγωνιστική τιμή. Αυτό το οφείλουμε στους ταξιδιώτες μας, λόγω της τεράστιας συμμετοχής τους στα ταξίδια μας, που γίνεται και η διαπραγματευτική μας δύναμη για τις αεροπορικές εταιρείες και τους τοπικούς προμηθευτές. Θα διαπιστώσετε ότι πολλές φορές οι τιμές μας για τα ίδια ταξίδια μειώνονται (πάντα με τις πιοιτικότερες υπηρεσίες). Εμείς δεν «κουτσουρεύουμε» τα προγράμματά μας προκειμένου να έχουμε καλύτερες τιμές, όπως προστάζει η «νέα μόδα». Επιλέξαμε τον άλλο δρόμο: **πλουσιότερα προγράμματα και καλύτερες τιμές**. Έτσι έχουμε συνηθίσει και έτσι πράττουμε.

Exploring The World Secret Treasures

Οι ταξιδιώτες γνωρίζουν ότι στο VersusTravel θα βρουν πρωτοποριακά, σπάνια ταξίδια στους κρυμμένους θησαυρούς του πλανήτη μας, σε προορισμούς που πρώτη φορά πραγματοποιούνται, στα τελευταία σύνορα του κόσμου μας, σε πανάρχαιους πολιτισμούς, σε απομονωμένες φυλές, στα φυσικά θαύματα του πλανήτη μας αλλά και σε μυστήρια για τα οποία αξίζει να ταξιδέψουμε. Το VersusTravel έκανε προσιτό το εξωτικό ταξίδι στον Έλληνα ταξιδιώτη, αλλά παράλληλα καθιέρωσε το πολιτιστικό εξειδικευμένο ταξίδι στην Ελλάδα και στην υπόλοιπη Ευρώπη.

Χαλαρώστε & απολαύστε το ταξίδι σας

Είστε στα χέρια του μεγαλύτερου ταξιδιωτικού οργανισμού, που δεν αφήνει τίποτα στην τύχη του...

20 χρόνια εμπειρίας, χιλιάδες ευχαριστημένοι ταξιδιώτες

Πάθος για ποιότητα υπηρεσιών και σωστά οργανωμένα ταξίδια που δημιουργούν χιλιάδες ευχαριστημένους ταξιδιώτες. Δείτε τις εντυπώσεις των ταξιδιώτων στο site μας.

Η μεγαλύτερη ταξιδιωτική παρέα, η ασφάλεια και το ανθρώπινο πρόσωπο του VersusTravel

Οι ταξιδιώτες έχουν την ασφάλεια και τη φροντίδα του Versus, που θα μεριμνήσει για ό,τι απρόβλεπτο και αν συμβεί – κάτι που το έχει αποδείξει αμέτρητες φορές. Πάνω από όλα, όμως, οι ταξιδιώτες νιώθουν σε κάθε επαφή μαζί μας το ανθρώπινο πρόσωπο του Versus. Τίποτα εδώ δεν είναι στημένο, ούτε εμπορευματοποιημένο. Τα πάντα πηγάζουν από γνήσιο μεράκι και αληθινή κατάθεση ψυχής. Οι ταξιδιωτικοί μας σύμβουλοι, οι πιο έμπειροι και εξειδικευμένοι της ελληνικής αγοράς, είναι δίπλα σας, με έμπειρες προτάσεις σε κάθε απορία και ανάγκη σας.

Πρώτοι με διαφορά –Υπηρεσίες με διεθνείς αναγνωρίσεις

Το Versus Travel είναι με χειροπιαστά νούμερα ο πρώτος και με μεγάλη διαφορά tour operator της ελληνικής αγοράς. Αυτό πιστοποιούν οι βραβεύσεις και οι διακρίσεις μας από την Qatar Airways, την Iberia, τη Hatta, αλλά και από πρωτιές σε πολλές αεροπορικές εταιρείες, όπως στη Lufthansa, στη SwissAirways, στην AirFrance, στην KLM, στην BritishAirways, στην TurkishAirlines, καθώς και από πολλούς τουριστικούς οργανισμούς διαφόρων χωρών, όπως του Περού, της Κίνας, της Ινδίας, του Βιετνάμ κ.ά.

Ενημερωμένο site στο Internet – Κρατήσεις online

Αναπτύξαμε πρωτοποριακό, πλούσιο, ενημερωτικό site και σύστημα online κρατήσεων στο Ίντερνετ για κρατήσεις με επιπλέον έκπτωση 24 ώρες το 24ωρο.

➤ **Εξειδικευμένα τμήματα**

To **VersusTravel** διαθέτει εξειδικευμένα τμήματα

- για **οργανωμένα και ατομικά ταξίδια σε όλο τον κόσμο** (Ευρώπη, Ασία, Αφρική, Βόρεια και Νότια Αμερική, Αυστραλία - Ωκεανία, πολικές περιοχές),
- για **ταξίδια στη Μεσόγειο και τη Μέση Ανατολή**: το ιδιαίτερο τμήμα MediterraneanPlus,
- για **ταξίδια στην Ελλάδα με τις καινοτόμες δημοφιλείς διαδρομές του Versus στη χώρα μας**,
- για **κρουαζιέρες** με τα πιο έμπειρα στελέχη της αγοράς,
- για **γαμήλια ταξίδια**: το τμήμα VersusRomantic,
- για **εξερευνητικά ταξίδια και ειδικές αποστολές**: το τμήμα ExploringtheWorld,
- για **επαγγελματικά, εταιρικά ταξίδια κινήτρων, ταξίδια συλλόγων**: το τμήμα VersusBusiness,
- για **«πολυτελή» ταξίδια**: το τμήμα VersusExclusive,
- για **θεματικά ταξίδια πολιτισμού, γεύσης αλλά και περιπέτειας**.

Από το πιο κοντινό και οικείο αιγαιοπελαγίτικο νησί έως την κρουαζιέρα στην Ανταρκτική η εταιρεία μας καλύπτει με επιτυχία όλο το φάσμα των τουριστικών υπηρεσιών.

VERSUS TRAVEL
Καλώς ήρθατε στον πλανήτη μας

«Η ζωή είναι στιγμές...

Για τις πιο ταξιδιάρικες από αυτές επιλέγετε το VersusTravel.

Σας ευχαριστούμε! Εμείς θα συνεχίζουμε να ανοιγουμε δρόμους για εσάς, όπως σας αξίζει!»

Ευάγγελος Π. Κατσιμίχας

Μαζί γνωρίζουμε τη γη, μαζί σχεδιάζουμε το ταξίδι!